

ให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตามเพื่อมิให้มีการทำลายแหล่งท่องเที่ยวและสร้างความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว และต้องคำนึงถึงเอกลักษณ์และความเปราะบางของสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเป็นสำคัญ นอกจากนี้ควรพัฒนาการตลาดท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ที่เป็นการพัฒนาเพื่อแสวงหานักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ ซึ่งมีลักษณะเป็นคุณประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม โดยให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้และประสบการณ์จากการท่องเที่ยวตามที่เขาพึงพอใจ ส่วนแนวทางการแก้ไขปัญหาในการเข้าไปมีส่วนร่วมในสนับสนุนการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้างของภาคธุรกิจ โดยให้มีการกำหนดแผนงานประจำปีในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ การปรับปรุงเส้นทางคมนาคมให้ได้มาตรฐานตลอดจนพัฒนาไปยังบริเวณแหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยงที่สำคัญ ให้มีการใช้กฎหมายในการควบคุม ดูแล รักษาสภาพแวดล้อม พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐานสนับสนุนกิจกรรมเกี่ยวกับการดูแลรักษาทรัพยากรทางธรรมชาติ การร่วมประชาสัมพันธ์รณรงค์การท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้างให้เป็นที่รู้จัก และมีการจัดระบบการควบคุมดูแลรักษาและจัดการทรัพยากรให้คงสภาพเดิมมากที่สุด การร่วมกำหนดแผนงานประจำปีในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างชัดเจนและต่อเนื่องเพื่อลดปัญหาความไม่เข้าใจในกฎเกณฑ์ ข้อกำหนดในการให้บริการการท่องเที่ยวของภาคธุรกิจ ตลอดจนมีการเผยแพร่แผนงานดังกล่าวสู่สาธารณชนเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติโดยบรรลุวัตถุประสงค์ของแผนงาน การร่วมสนับสนุนในการปรับปรุงเส้นทางคมนาคมให้ได้มาตรฐาน ตลอดจนพัฒนาไปยังบริเวณแหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยงที่สำคัญ นอกจากนี้ระบบการขนส่งบนพื้นที่เกาะช้างควรให้ภาคธุรกิจเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดตั้งหน่วยงานตรวจสอบอย่างเคร่งครัดโดยเฉพาะรถบรรทุกและรับจ้างขนส่งทั่วไป ตลอดจนร่วมกำหนดมาตรการบทลงโทษให้ชัดเจนสำหรับผู้กระทำผิดหรือฝ่าฝืน จากแนวคิดของบุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548, 20-23) เกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาและพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ประกอบด้วย การพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยว ซึ่งเป็นการพัฒนาสถานที่ พร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการทางการท่องเที่ยวให้สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้แก่ 1) การจัดแบ่งเขตพื้นที่ในทรัพยากรท่องเที่ยว (Zoning) เป็นการแบ่งพื้นที่ในทรัพยากรท่องเที่ยวแต่ละประเภทออกเป็นเขตต่างๆ ตามความสำคัญของระบบนิเวศและกิจกรรมที่ยอมรับได้ เพื่อควบคุมกิจกรรมของแต่ละพื้นที่ให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพของทรัพยากรท่องเที่ยวและการใช้ประโยชน์ การกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวในแต่ละเขตของทรัพยากรท่องเที่ยว 2) การเสริมสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับแต่ละเขตพื้นที่ของทรัพยากรท่องเที่ยว เพื่อปรับปรุงพื้นที่ใช้ประโยชน์ได้เพิ่มขึ้น และรักษาสภาพแวดล้อมให้

ดีขึ้น 3) การจัดกิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรมแบบยั่งยืนเสริมในทรัพยากรท่องเที่ยว เป็นการสร้างเสริมกิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรมในพื้นที่ทรัพยากรท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้และความเพลิดเพลินเพิ่มมากขึ้น พร้อมทั้งมีการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวต่อกลุ่มกิจกรรมโดยไม่สร้างผลกระทบด้านลบต่อทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม เช่น กิจกรรมเดินป่า กิจกรรมถ่ายภาพ กิจกรรมศึกษาธรรมชาติ กิจกรรมพายเรือหรือล่องแพ กิจกรรมขี่ช้าง กิจกรรมปีเขาหรือไต่เขา กิจกรรมเล่นกีฬาหรือชมกีฬา กิจกรรมปลูกป่า กิจกรรมเก็บผลไม้ในสวน เป็นต้น 4) การประเมินขีดความสามารถรองรับนักท่องเที่ยวแต่ละเขตพื้นที่ของทรัพยากรท่องเที่ยวเป็นการประเมินขีดความสามารถรองรับ (carrying capacity) ของนักท่องเที่ยวในแต่ละเขตพื้นที่ของทรัพยากรท่องเที่ยว จะรองรับนักท่องเที่ยวได้มากที่สุดเท่าไร อันจะนำมากำหนดปริมาณ การควบคุม และมาตรการจำกัดนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับพื้นที่นั้นๆ เพื่อป้องกันปัญหาแออัด ขยะมูลฝอย เสียงรบกวน การทำลายทรัพยากรท่องเที่ยว เป็นต้น 5) การให้การศึกษาถึงผลกระทบของการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อสิ่งแวดล้อมแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าของทรัพยากรท่องเที่ยว และผู้ประกอบการท่องเที่ยวในทรัพยากรท่องเที่ยว เป็นการให้การศึกษาถึงความเข้าใจในการพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยวของตนเองและธุรกิจของตนเองที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 6) การจัดให้มีข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวต้องการรู้ เป็นการจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรท่องเที่ยวให้แก่นักท่องเที่ยว เช่น แนะนำประวัติของทรัพยากรท่องเที่ยว เขตพื้นที่ทรัพยากรท่องเที่ยว จุดท่องเที่ยวที่น่าสนใจ กิจกรรมท่องเที่ยว การบริการที่มีให้ วิธีการศึกษาเรียนรู้ และการปฏิบัติตนในทรัพยากรท่องเที่ยว เป็นต้น อาจมีการจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว มีการแจกแผ่นพับเกี่ยวกับทรัพยากรท่องเที่ยว การจัดทำสัญลักษณ์สื่อความหมายทางการท่องเที่ยวหรือจัดทำคู่มือ เป็นต้น 7) การจัดหางบประมาณในการพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยวให้เพียงพอเป็นการจัดหาคน เงิน วัสดุ มาพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยว ซึ่งต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมาก จึงเป็นหน้าที่ของรัฐบาลที่ต้องจัดหางบประมาณให้อย่างเพียงพอ หรืออาจเก็บค่าเข้าชมทรัพยากรท่องเที่ยวเพื่อนำรายได้มาพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยวในด้านความสะดวก สะอาด สบายและความปลอดภัย

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ภาคธุรกิจที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากการท่องเที่ยวควรเข้าไปมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจในการจัดทำแผนจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เพราะการมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายในการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืน อันจะนำไปสู่การพัฒนาในภาพรวมซึ่งจะทำให้ภาคธุรกิจเข้ามามีบทบาทสำคัญในการกำกับดูแลควบคุมการท่องเที่ยวได้มากขึ้น มีความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน มีความรัก ความหวงแหนที่จะใช้ประโยชน์จากทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติร่วมกัน

2. ระบบโครงสร้างพื้นฐานได้แก่ ระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบการกำจัดขยะ ของสถานประกอบการภาคธุรกิจบางแห่งขาดมาตรฐานด้านสาธารณสุข ภาคธุรกิจควรร่วมมือกันในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐานที่สามารถรองรับระบบชุมชนที่มีการขยายตัวมากขึ้น ตลอดจนการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวบนพื้นที่เกาะช้าง เช่น การจัดสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบกำจัดขยะที่ได้มาตรฐาน

3. ภาคธุรกิจควรมีการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติให้มากขึ้น โดยเน้นรูปแบบการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวเพิ่มขึ้น เช่น สถานประกอบการด้านที่พักควรมีการจัดกิจกรรมสันตนาการ กิจกรรมออกกำลังกาย และกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ เป็นต้น หรือเพิ่มรายได้โดยวิธีการอื่นในช่วงที่ไม่ใช่ฤดูท่องเที่ยว เช่น การจัดบริการอาหารและเครื่องดื่มในรูปของห้องอาหารหรือภัตตาคาร การจัดให้ใช้เป็นสถานที่ประชุมสัมมนาสำหรับหน่วยงานราชการหรือบริษัทเอกชน การจัดงานแสดงสินค้าต่างๆ เพื่อเป็นการลดปัญหาการการลดลงของรายได้ในช่วงระหว่างฤดูมรสุมของสถานประกอบการ

4. ภาคธุรกิจควรอาศัยความร่วมมือจากภาคีท่องเที่ยวร่วมกันในการป้องกันการให้บริการในการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวที่ไม่เหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง โดยกำหนดให้มีการจัดแบ่งเขตพื้นที่ในทรัพยากรท่องเที่ยว (Zoning) ตามลำดับความสำคัญของทรัพยากรท่องเที่ยวและกิจกรรมที่ยอมรับได้เพื่อควบคุมกิจกรรมของแต่ละพื้นที่ให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพของทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติและการใช้ประโยชน์ นอกจากนี้ยังเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายในการจัดการและสร้างความสะอาดแก่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในแต่ละพื้นที่ด้วย ตลอดจนเป็นการลดความขัดแย้งระหว่างการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวกับการใช้ประโยชน์ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรในแหล่งท่องเที่ยวบนพื้นที่เกาะช้าง ซึ่งมีวิธีการโดยกำหนดสิ่งปลูกสร้างให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม กำหนดเขตการป้องกันกำจัดมลพิษ เช่น พื้นที่ให้บริการธุรกิจท่องเที่ยวให้สามารถพัฒนาสิ่งก่อสร้างอำนวยความสะดวกได้ เช่น ที่พัก ร้านอาหาร ส่วนเขต

นั้นหนาการ โดยเฉพาะบริเวณแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ควรจำกัดการเข้าไปสร้างสิ่งก่อสร้าง
อำนวยความสะดวก และมีการกำหนดมาตรการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างชัดเจน หรือให้มี
การสร้างจุดชมทิวทัศน์ ห้องสุขา และภาชนะรองรับขยะให้เพียงพอ ส่วนเขตหวงห้ามไม่ควรมีการ
พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวเลย ถ้าจำเป็นควรจะมีน้อยที่สุดเพื่อมิให้เกิดผล
กระทบหรือการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ

5. เนื่องจากการขาดแคลนทางเท้าที่จะสนับสนุนให้นักท่องเที่ยวเข้าชมแหล่งท่องเที่ยวทาง
ธรรมชาติโดยเฉพาะบริเวณริมชายหาด ดังนั้นจึงควรให้ภาครัฐเข้ามามีบทบาทในการพัฒนา
ทางเท้าเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกและพึงพอใจ

6. ควรมีการปรับปรุงระบบคมนาคมโดยเฉพาะรถโดยสารที่ให้บริการแก่คนในพื้นที่และ
นักท่องเที่ยวเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวให้มีจำนวนเที่ยวมากขึ้นเนื่องจากไม่เพียงพอต่อความต้องการ ซึ่ง
ในสภาพปัจจุบันรถโดยสารมีการรับส่งผู้โดยสารแน่นเกินอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ นอกจากนั้น
จำนวนรถที่ให้บริการมีน้อยจึงอาจส่งผลให้มีการขึ้นอัตราค่าโดยสารแพงเกินไปซึ่งเป็นการเอา
เปรียบนักท่องเที่ยวที่ใช้บริการ นอกจากนั้นยังพบว่าถนนเสื่อมสภาพทรุดโทรมทำให้การเดินทาง
ไม่สะดวก ดังนั้นภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรมีการกำหนดมาตรการในการควบคุม
ระบบการคมนาคมบนพื้นที่เกาะช้างโดยให้หน่วยงานอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการให้บริการรับส่ง
ผู้โดยสารเพิ่มมากขึ้น และปรับปรุงสภาพถนนโดยมีจำกัดจำนวนรถบรรทุกขนาดใหญ่เข้าพื้นที่ลด
ปริมาณการวิ่งเข้าออกภายในบริเวณเกาะช้าง เพื่อลดปัญหาการคมนาคมในพื้นที่และ
นักท่องเที่ยวสามารถเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวได้สะดวก

บทที่ 5

บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 บทนำ

เกาะช้างเป็นแหล่งท่องเที่ยวซึ่งมีพื้นที่อยู่ในจังหวัดตราด โดยได้ถูกกำหนดให้เป็นพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เมื่อ พ.ศ. 2547 โดยมีคณะกรรมการองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) ซึ่งประกาศตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2546 ดูแลอยู่ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูงสลับซับซ้อนและป่าดงดิบร้อนชื้นซึ่งมีความอุดมสมบูรณ์เป็นแหล่งกำเนิดต้นน้ำลำธารและน้ำตกที่สวยงาม มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น่าสนใจหลายแห่ง นอกจากนี้จะมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและหาดทรายแล้ว ยังมีวิถีชีวิตชาวบ้าน ซึ่งเป็นวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมที่น่าสนใจศึกษา และเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศนิยมมาท่องเที่ยวจากความสำคัญของหมู่เกาะช้างและสภาพความพร้อมทั้งด้านผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและ สภาพภูมิประเทศของเกาะช้างที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนให้เพิ่มมากขึ้นบนเกาะช้าง ประกอบกับรัฐมีนโยบายในการสนับสนุนฟื้นฟูทรัพยากรการท่องเที่ยวในพื้นที่พิเศษเกาะช้างให้ดำรงคุณค่าและมีความยั่งยืน และสามารถพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการท่องเที่ยวในพื้นที่พิเศษสู่ระดับสากล คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่องแนวทางการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ซึ่งข้อมูลจากการวิจัยสามารถไปใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง และสามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นฐานข้อมูลในโครงการธนาคารข้อมูลเพื่อการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืน กลุ่มจังหวัดนุรพา (เกาะช้าง) ต่อไป

5.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

5.2.1 เพื่อศึกษาสถานการณ์ความร่วมมือและการสนับสนุนการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนในมุมมองของภาคธุรกิจ

5.2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยข้อจำกัดในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนของภาคธุรกิจ

5.2.3 เพื่อหาแนวทางการเข้าไปมีส่วนร่วมในการสนับสนุนและแก้ไขปัญหาในการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนของภาคธุรกิจ

5.3 คำถามการวิจัย

5.3.1 สถานการณ์ความร่วมมือและการสนับสนุนการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนในมุมมองของภาคธุรกิจเป็นอย่างไร

5.3.2 ปัจจัยข้อจำกัดในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนของภาคธุรกิจเป็นอย่างไร

5.3.3 แนวทางการเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนและแก้ไขปัญหาของภาคธุรกิจในการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนเป็นอย่างไร

5.4 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ประกอบธุรกิจที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้ประกอบการนำเที่ยว จำนวน 46 ราย ผู้ประกอบการร้านอาหาร จำนวน 24 ราย ผู้ประกอบการร้านจำหน่ายของที่ระลึก จำนวน 10 ราย (ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างและองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้, ตุลาคม 2549) และผู้ประกอบการด้านที่พัก จำนวน 180 ราย (ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ตุลาคม 2549) รวมประชากร จำนวน 260 ราย

กลุ่มตัวอย่าง

1) เชิงคุณภาพ เป็นกลุ่มตัวอย่างสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) ซึ่งเป็นผู้ประกอบธุรกิจที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด จำนวน 12 ราย ประกอบด้วยผู้ประกอบการนำเที่ยว จำนวน 3 ราย ผู้ประกอบการด้านที่พัก จำนวน 3 ราย ผู้ประกอบการร้านอาหาร จำนวน 3 ราย และผู้ประกอบการร้านจำหน่ายของที่ระลึก จำนวน 3 ราย

2) เชิงปริมาณ เป็นกลุ่มตัวอย่างสำหรับเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้ประกอบธุรกิจที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวบนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราดจำนวนทั้งสิ้น 205 ราย ประกอบด้วย ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว/กิจกรรมนำเที่ยว จำนวน 46 ราย ผู้ประกอบธุรกิจร้านอาหาร จำนวน 24 ราย ผู้ประกอบธุรกิจร้านจำหน่ายของที่

ระลึก จำนวน 10 ราย โดยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสถานประกอบการด้านที่พัก โดยใช้สูตรคำนวณของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) จำนวน 125 ราย

5.5 วิธีการศึกษาและเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

5.5.1 วิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่องแนวทางการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ครั้งนี้คณะผู้วิจัยดำเนินการศึกษาข้อมูลจากตำราเอกสารต่างๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (document research) รวมทั้งศึกษาภาคสนาม โดยวิธีสำรวจ (survey research) พื้นที่บริเวณแหล่งท่องเที่ยวบนเกาะช้าง ตลอดจนสอบถามความคิดเห็นกับกลุ่มตัวอย่าง

5.5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1) แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง (structure interview) เพื่อใช้เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ คณะผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเชิงลึก (in-depth interview) โดยประเด็นคำถามกำหนดให้ครอบคลุมทุกตัวแปรที่กำหนดไว้ในกรอบแนวคิดในการศึกษา ซึ่งเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปเกี่ยวกับสถานการณ์ ความร่วมมือในการสนับสนุน กิจกรรมการท่องเที่ยว แนวทางการแก้ไขปัญหาการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ของภาคธุรกิจ

2) แบบสอบถาม (questionnaire) เพื่อใช้เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นแบบสอบถามสำหรับภาคธุรกิจที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากการท่องเที่ยวบนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ประกอบด้วยผู้ประกอบการนำเที่ยว/กิจกรรมนำเที่ยว ผู้ประกอบการด้านที่พัก ผู้ประกอบการร้านอาหาร และผู้ประกอบการร้านจำหน่ายของที่ระลึก ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลสถานการณ์ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้างของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นข้อคำถามความเห็นเกี่ยวกับสภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ การเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยว กระบวนการเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยว แนวทางการดำเนินการตามขั้นตอนการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว และการเคยเข้ารับการอบรมความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยข้อจำกัดในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง ประกอบไปด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับนโยบายจากองค์กร/หน่วยงานภาครัฐ การบริหารจัดการของภาคธุรกิจ และ

สภาพแวดล้อมทางสังคม ข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการเข้าไปมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการพัฒนากิจการกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้างของภาคธุรกิจ และข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาในการพัฒนากิจการกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้างของภาคธุรกิจ

5.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.6.1 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistic) โดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ (percentage) เพื่อใช้อธิบายลักษณะข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และตอนที่ 2 ข้อมูลสถานการณ์ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้างของผู้ตอบแบบสอบถาม ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) เพื่อใช้ในการอธิบายลักษณะข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 ปัจจัยข้อจำกัดในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนากิจการกรมการท่องเที่ยวและตอนที่ 4 แนวทางการเข้าไปมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการพัฒนากิจการกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของภาคธุรกิจ

5.6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยรวบรวมข้อมูล เพื่อใช้ในการการอธิบายข้อมูลจากการสัมภาษณ์ภาคธุรกิจเกี่ยวกับ สถานการณ์ ความร่วมมือในการสนับสนุน สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาในการพัฒนากิจการกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง และนำเสนอข้อมูลโดยวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) โดยจัดเป็นหมวดหมู่ของข้อคำถามหรือกรอบการสัมภาษณ์ และนำเนื้อหามาวิเคราะห์ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกรอบการวิจัยหลังจากนั้นจึงนำมาบรรยายประกอบความเรียง

5.7 บทสรุป

จากการศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจในการพัฒนากิจการกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจในการพัฒนากิจการกรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยมีประเด็นสำคัญซึ่งสามารถนำมาสรุปได้ดังนี้

1) จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ภาคธุรกิจส่วนใหญ่มีลักษณะการเนินกิจการเป็นของตนเอง ร้อยละ 77.1 เข้าดำเนินการ ร้อยละ 14.1 และร่วมทุนกับผู้อื่น ร้อยละ 8.8 ลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการเป็นชาวต่างประเทศมากกว่าชาวไทย ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 20,001-40,000 บาท ช่วงที่มีนักท่องเที่ยวมาใช้บริการมากที่สุดคือช่วงระหว่างเดือนตุลาคม-ธันวาคม

2) สถานการณ์ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้างของภาคธุรกิจในเรื่องความเห็นที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติพบว่าภาคธุรกิจส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าเกาะช้างมีสภาพเป็นธรรมชาติสวยงามดึงดูดนักท่องเที่ยว ร้อยละ 96.1 และไม่เห็นด้วยต่อสภาพการมีเส้นทางคมนาคมสะดวกปลอดภัย เช่น ถนน ป้ายบอกทางถึงร้อยละ 78.5 และภาคธุรกิจเคยจัดกิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมเที่ยวน้ำตก ร้อยละ 70.7 และกิจกรรมที่ภาคธุรกิจจัดน้อยที่สุดคือ กิจกรรมพักแรมวิถีชาวบ้าน (โฮมสเตย์) เพียงร้อยละ 9.3 นอกจากนั้นภาคธุรกิจส่วนใหญ่มีกระบวนการเข้าไปมีส่วนร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยการให้คำแนะนำและประสานงานติดต่อบริษัทนำเที่ยวให้พาลูกค้าเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว ร้อยละ 47.8 รองลงมาคือให้คำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวแก่ลูกค้าที่มาใช้บริการ ร้อยละ 28.8 และการจัดบุคลากรให้บริการแก่ลูกค้าที่มาใช้บริการ ร้อยละ 23.4 ซึ่งมีผู้ประกอบการภาคธุรกิจส่วนน้อยที่ดำเนินการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวโดยมีแนวทางดำเนินการตามขั้นตอนในเรื่องการวางแผนการกำหนดงบประมาณ การกำหนดบุคลากร การกำหนดวิธีการ วัสดุอุปกรณ์ และมีการประเมินผลการจัดทำกิจกรรมเพื่อการปรับปรุงแก้ไข นอกจากนั้นยังพบว่าภาคธุรกิจส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง ร้อยละ 52.7

3) ปัจจัยข้อจำกัดในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง ภาคธุรกิจส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าในด้านนโยบายจากองค์กร/หน่วยงานภาครัฐ และด้านการบริหารจัดการของภาคธุรกิจเป็นปัจจัยข้อจำกัดในระดับน้อยที่สุด ส่วนในด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมภาคธุรกิจเห็นว่าเป็นปัจจัยข้อจำกัดในระดับน้อย โดยเฉพาะในเรื่องเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนหรือผู้นำท้องถิ่น และช่วงระยะเวลาที่ใช้ในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติร่วมกันในพื้นที่เกาะช้าง นอกจากนั้นยังมีปัจจัยข้อจำกัดอื่นๆในเรื่องเกี่ยวกับวิธีการดำรงชีวิตของผู้ประกอบการธุรกิจ เส้นทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวไม่ได้มาตรฐาน ระบบการขนส่งโดยเฉพาะรถโดยสารไม่เพียงพอ สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สมบูรณ์มีจำนวนลดลง สภาพแวดล้อมทางภูมิอากาศที่เป็นช่วงมรสุม สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ห้องน้ำไม่สะอาด

5.1.4 ภาคธุรกิจมีความคิดเห็นต่อแนวทางการเข้าไปมีส่วนร่วมในสนับสนุนการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้างในระดับค่อนข้างเห็นด้วย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ภาคธุรกิจมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 ส่วนด้านการพัฒนาการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการวางแผนพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และด้านการพัฒนาการตลาดท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ภาคธุรกิจมีความคิดเห็นในระดับค่อนข้างเห็นด้วย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 3.44 และ 3.43

5.1.5 ภาคธุรกิจมีแนวทางการแก้ไขปัญหาในการเข้าไปมีส่วนร่วมในสนับสนุนการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง โดยให้มีการกำหนดแผนงานประจำปีในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ การปรับปรุงเส้นทางคมนาคมให้ได้มาตรฐานตลอดจนพัฒนาไปยังบริเวณแหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยงที่สำคัญ ให้มีการใช้กฎหมายในการควบคุม ดูแล รักษาสภาพแวดล้อม พัฒนาล้างอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน สนับสนุนกิจกรรมเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพทรัพยากรทางธรรมชาติ การร่วมประชาสัมพันธ์รณรงค์ การท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้างให้เป็นที่รู้จัก และมีการจัดระบบการควบคุมดูแล รักษาและจัดการทรัพยากรให้คงสภาพเดิมมากที่สุด

5.2 อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล คณะผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญจากผลการวิจัยที่จะนำมาอภิปรายผล ดังนี้

5.2.1 สถานการณ์ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้างของภาคธุรกิจ คณะผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญจากผลการวิจัยมาอภิปราย ดังนี้

1) จากผลการวิจัยพบว่าภาคธุรกิจที่เข้ามาลงทุนบนพื้นที่เกาะช้างส่วนใหญ่ไม่ใช่คนในพื้นที่และมีจำนวนน้อยที่เคยจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง ซึ่งกระบวนการในการร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นการให้คำแนะนำและประสานงานติดต่อบริษัทนำเที่ยวให้พาลูกค้าเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว และจะให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทางอ้อม คือ การให้บริการด้านที่พัก ด้านนำเที่ยว ด้านร้านอาหาร และด้านร้านจำหน่ายของที่ระลึก และการมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพแวดล้อมที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น การรักษาความสะอาด การปฏิบัติตามกฎระเบียบในการดูแลสุขภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ตนเองรับผิดชอบ ภาคธุรกิจมีกระบวนการจัดระบบการบริหารจัดการในบริเวณ

แหล่งท่องเที่ยวโดยการกำหนดกฎเกณฑ์นโยบาย มาตรการ ระเบียบปฏิบัติต่างๆ แก่ส่วนงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวโดยให้ถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ตลอดจนการเสริมสร้างพัฒนาอาชีพการจัดการท่องเที่ยวโดยการสนับสนุนส่งเสริม พัฒนาอาชีพให้กับบุคลากรในท้องถิ่นในการให้บริการการท่องเที่ยวโดยการจ้างแรงงานในท้องถิ่นให้เข้ามาทำงานในสถานประกอบการเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับคนในท้องถิ่น และเป็นการปลูกฝังให้บุคคลเห็นถึงคุณค่าของการจัดการทรัพยากรทางธรรมชาติให้เกิดประโยชน์ในด้านการให้บริการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ภาคธุรกิจได้เล็งเห็นความสำคัญของการให้บริการเสริมแก่นักท่องเที่ยวสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวในการอำนวยความสะดวกสบายแก่นักท่องเที่ยวให้ได้รับความพึงพอใจสูงสุดนอกเหนือจากการเข้าไปใช้บริการกิจกรรมท่องเที่ยวบริเวณแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง และได้ผลตอบแทนจากการดำเนินกิจการมากขึ้นตามมาด้วย ซึ่งแนวทางการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจดังกล่าวสามารถใช้เป็นแนวทางการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืนได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548, 20) กล่าวถึง การพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวแบบยั่งยืน เป็นการพัฒนาธุรกิจด้านบริการอำนวยความสะดวกโดยตรงแก่นักท่องเที่ยว เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ได้รับความพึงพอใจ โดยมีความรับผิดชอบต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมด้วย ซึ่งองค์ประกอบของธุรกิจท่องเที่ยวที่สำคัญได้แก่ ธุรกิจขนส่ง ธุรกิจที่พักแรม ธุรกิจอาหารและบันเทิง ธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ และธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึก ดังนั้นการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวจึงต้องพัฒนาทั้งปริมาณ คุณภาพ และการออกแบบให้กลมกลืนกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ธุรกิจท่องเที่ยวเกิดความยั่งยืน แต่เนื่องจากการประกอบธุรกิจท่องเที่ยวมักถือกำไรสูงสุดเป็นเป้าหมายหลัก ทำให้ขัดต่อการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวแบบยั่งยืน เพราะผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวมักจะพยายามลดค่าใช้จ่ายของตนเพื่อหวังกำไรสูงสุด โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบด้านลบต่อสิ่งแวดล้อม

2) ภาคธุรกิจส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการอบรมรับการอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวบนพื้นที่เกาะช้าง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าภาคธุรกิจที่เข้ามาดำเนินกิจการเกี่ยวกับการให้บริการท่องเที่ยวมีมาตรฐานในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่ดีอยู่แล้ว และมีงบประมาณที่เพียงพอในการสนับสนุนให้พนักงานได้รับการอบรมเกี่ยวกับการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวให้เกิดความพึงพอใจและประทับใจในการให้บริการได้อย่างสม่ำเสมอ และเป็นการสร้างจิตสำนึกให้อนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติในท้องถิ่น โดยเฉพาะภาคธุรกิจที่ให้บริการด้านที่พักที่มีจำนวนมากที่สุดและเป็นกลุ่มที่สร้างรายได้ส่วนใหญ่ในเกาะช้าง ซึ่ง

สอดคล้องกับแนวคิดของ บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548,19) เกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนต้องสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมให้แก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ซึ่งในการพัฒนาต้องมีแนวคิดที่จะให้ความรู้ ความเข้าใจและสร้างจิตสำนึกแก่ผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทุกฝ่ายในการปกป้องรักษาทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมเป็นอันดับแรก เพื่อให้คงไว้ซึ่งความสวยงามและคุณค่าทรัพยากรท่องเที่ยว ซึ่งวิธีการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวมีหลายรูปแบบ อาทิ การฝึกอบรมมัคคุเทศก์และเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบให้สามารถชี้แนะและอธิบายเกี่ยวกับธรรมชาติที่นักท่องเที่ยวพบเห็น การเน้นวิธีการจัดทำโปรแกรมสื่อความหมายธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงการจัดให้มีนิทรรศการ/แผ่นป้ายบรรยายตามบริเวณจุดท่องเที่ยวต่างๆ การจัดเส้นทางเดินเท้าที่ให้ประสบการณ์ในการเรียนรู้ธรรมชาติหรือวัฒนธรรมแก่ผู้มาเยือน

5.2.2 ปัจจัยที่เป็นข้อจำกัดในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนของภาคธุรกิจ คณะผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญจากผลการวิจัยมาอภิปราย ดังนี้

1) จากผลการวิจัย พบว่า ในด้านนโยบายจากองค์กร/หน่วยงานภาครัฐเป็นปัจจัยข้อจำกัดในระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าในเรื่องเกี่ยวกับกฎหมาย/กฎเกณฑ์ที่กำหนดจากหน่วยงานภาครัฐ และระบบการบริหารจัดการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคธุรกิจมีความเห็นสอดคล้องกันว่าเป็นปัจจัยข้อจำกัดในระดับน้อย ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยข้อจำกัดภายนอกที่ส่งผลต่อการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนของภาคธุรกิจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การบังคับใช้กฎหมายหรือกฎเกณฑ์ในท้องถิ่นอาจมีการลดหย่อนต่อบุคคลบางกลุ่มโดยเฉพาะกับกลุ่มภาคธุรกิจที่เป็นคนในพื้นที่ท่องเที่ยว ซึ่งการบังคับใช้เฉพาะกลุ่มบุคคลจะแตกต่างกันไปตามสาขาอาชีพโดยเฉพาะภาคธุรกิจซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากทรัพยากรทางธรรมชาติที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งภาคธุรกิจในพื้นที่เกาะช้างส่วนใหญ่เป็นบุคคลภายนอกพื้นที่เข้ามาลงทุนประกอบกิจการเกี่ยวกับการให้บริการการท่องเที่ยว ซึ่งปัจจุบันมีการขยายตัวอย่างรวดเร็วและสร้างรายได้ให้กับผู้ประกอบการเป็นจำนวนมาก ดังนั้นมาตรการทางกฎหมายจึงเป็นเครื่องมือในการดำเนินงานของภาคธุรกิจให้ถูกต้องเหมาะสมไม่ก่อให้เกิดผลเสียต่อสาธารณะ หรือส่งผลต่อสภาวะการท่องเที่ยว ดังนั้นกฎหมายจึงมีบทบาทสำคัญในการควบคุมการใช้ทรัพยากรด้านการท่องเที่ยว (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2545,12)

2) ในด้านการบริหารจัดการของภาคธุรกิจ ผลการวิจัย พบว่า ภาคธุรกิจส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเป็นปัจจัยข้อจำกัดในระดับน้อยที่สุด แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าในเรื่อง

เกี่ยวกับเส้นทางคมนาคม เช่น ถนน ป้ายบอกทาง ภาคธุรกิจส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นปัจจัยข้อจำกัดในระดับปานกลางที่ส่งผลต่อการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ถึงแม้ปัจจัยเกี่ยวกับเส้นทางคมนาคมจะเป็นปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการของภาคธุรกิจแต่ก็ส่งผลต่อการพัฒนารูปแบบการให้บริการท่องเที่ยวโดยเฉพาะระบบการให้บริการขนส่งแก่นักท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดความประทับใจ เพราะการมีเส้นทางคมนาคมที่สะดวกเพื่อเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเดินทางกลับมาใช้บริการทรัพยากรในแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548, 118) ได้กล่าวถึงการพัฒนาสู่การขนส่งแบบยั่งยืนโดยผู้ประกอบการธุรกิจ หน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภทต้องร่วมมือกันในการพัฒนาการให้บริการของตนเองแก่นักท่องเที่ยวอย่างประทับใจ ขณะเดียวกันต้องอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวควบคู่ไปด้วย โดยใช้ยานพาหนะที่มีเครื่องยนต์ใช้เชื้อเพลิงที่ก่อมลพิษทางอากาศน้อยที่สุด และใช้อย่างประหยัด ไม่ใช้ยานพาหนะที่มีเครื่องยนต์เสียงดังเกินควร และต้องป้องกันไม่ให้น้ำมันเชื้อเพลิงรั่วไหลอันก่ออันตรายและมลภาวะขึ้นโดยเฉพาะมลภาวะทางน้ำซึ่งเป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตทางน้ำ

3) ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม ผลการวิจัยพบว่า ภาคธุรกิจส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเป็นปัจจัยข้อจำกัดในระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เรื่องเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนหรือผู้นำท้องถิ่นในพื้นที่เกาะช้างและช่วงระยะเวลาที่ใช้ในการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติร่วมกันในพื้นที่เกาะช้าง ภาคธุรกิจเห็นว่าเป็นปัจจัยข้อจำกัดในระดับน้อยซึ่งถือว่าเป็นข้อจำกัดที่ส่งผลต่อการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานภาพของภาคธุรกิจที่เข้ามาดำเนินกิจการส่วนใหญ่ประกอบกิจการเพื่อแสวงหากำไรเป็นสำคัญ และมีลูกค้าเข้ามาใช้บริการจำนวนมาก จึงต้องคอยให้บริการลูกค้าก่อนที่จะเห็นความสำคัญในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ นอกจากนั้นภาคธุรกิจยังมีข้อเสนอแนะที่สอดคล้องกันเกี่ยวกับปัจจัยข้อจำกัดอื่นๆ ซึ่งเป็นปัจจัยภายนอกที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตของผู้ประกอบธุรกิจ ในเรื่องเกี่ยวกับเส้นทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวไม่ได้มาตรฐาน ระบบการขนส่งโดยเฉพาะรถโดยสารไม่เพียงพอ สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สมบูรณ์มีจำนวนลดลง ฤดูกาลท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกเช่น ห้องน้ำ บริเวณทิ้งขยะไม่ได้มาตรฐานตามสาธารณสุข ซึ่งปัจจัยสิ่งแวดล้อมนี้จะมีความสัมพันธ์กับการท่องเที่ยวทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ และประชาชนเกิดแนวคิดในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนที่เป็นการพัฒนาการ

ท่องเที่ยวโดยไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมที่มีอยู่ ดังนั้นภาคธุรกิจจำเป็นต้องเข้าใจในแนวคิดและพยายามไม่ทำลายสภาพแวดล้อมเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวใหม่ที่พยายามหาแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ที่ยังไม่เสื่อมโทรม (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2545, 11)

5.2.3 แนวทางการเข้าไปมีส่วนร่วมในการสนับสนุนและแก้ไขปัญหาการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนของภาคธุรกิจ คณะผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญจากผลการวิจัยมาอภิปราย ดังนี้

1) แนวทางการเข้าไปมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน ผลการวิจัยพบว่า ภาคธุรกิจส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่งในด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ส่วนด้านที่ภาคธุรกิจมีความคิดเห็นในระดับค่อนข้างเห็นด้วย ได้แก่ ด้านการพัฒนาการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการวางแผนพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และด้านการพัฒนาการตลาดท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของบุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548, 59) เป็นการสร้างกิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติเพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้และมีความเพลิดเพลินมากขึ้น มีการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวต่อกลุ่มกิจกรรมโดยไม่สร้างผลกระทบด้านลบต่อทรัพยากรท่องเที่ยว เช่น กิจกรรมเดินป่า กิจกรรมขี่ช้าง กิจกรรมพายเรือ เป็นต้น นอกจากนี้ วรรณา วงษ์วานิช (2546, 147-148) ยังกล่าวถึงการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนว่า ต้องมีแนวทางการพัฒนาอย่างฉลาด รอบคอบ ระมัดระวัง ให้เกิดผลดีทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสามารถธำรงรักษาเอกลักษณ์ของธรรมชาติไว้ได้นานที่สุด เกิดผลกระทบน้อยที่สุด และใช้ประโยชน์ได้นานที่สุดโดยไม่ทำให้สูญเสียเอกลักษณ์ทางธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น ดังนั้นแนวทางการเข้าไปมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการพัฒนาของภาคธุรกิจโดยเฉพาะในด้านบริการอำนวยความสะดวกโดยตรงแก่นักท่องเที่ยว เพื่อตอบสนองความต้องการแก่นักท่องเที่ยวให้ได้รับความพอใจต้องรับผิดชอบต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมควบคู่กันไป

2) แนวทางการเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนของภาคธุรกิจ ผลการวิจัยพบว่า ภาคธุรกิจส่วนใหญ่เห็นว่าอุปสรรคที่ส่งผลต่อการประกอบธุรกิจที่เกิดขึ้นในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวบนพื้นที่เกาะช้าง ในเรื่องเกี่ยวกับถนนทรุดโทรมเสื่อมสภาพไม่เหมาะแก่การใช้งาน การขาดแคลนน้ำใช้เพื่อการอุปโภคและบริโภค กฎหมายและกฎระเบียบที่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นกำหนดขึ้นเอื้อให้กับผู้ประกอบการธุรกิจที่เป็นคนในท้องถิ่นมากกว่าผู้ประกอบการที่ไม่ได้อยู่บนเกาะช้าง ระบบการกำจัดขยะขาดมาตรฐานด้านการสาธารณสุข ขาดแคลนทางเท้าที่จะสนับสนุนให้นักท่องเที่ยวเข้าเยี่ยมชม

สภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ หน่วยงานที่ดูแลอุทยานเก็บค่าบริการเข้าอุทยานในราคาแพงเกินความเป็นจริงโดยเฉพาะกับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เข้ามาท่องเที่ยวและภาคธุรกิจรายได้ลดลงทำให้ไม่เพียงพอแก่รายจ่าย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วรณารังษิยานิช (2546, 136-138) ได้กล่าวถึงผลกระทบของการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติทางด้านกายภาพซึ่งเกิดขึ้นเนื่องมาจากธุรกิจการท่องเที่ยวได้รับการพัฒนาเป็นอุตสาหกรรมด้านบริการที่นำรายได้มาสู่ประเทศ ซึ่งมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติในเรื่องเกี่ยวกับ ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ ปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว และปัญหามลภาวะเนื่องจากมีขยะและสิ่งปฏิกูลตามบริเวณแหล่งท่องเที่ยว แหล่งน้ำเน่าเสีย ชายหาดสกปรก ซึ่งปัญหาเหล่านี้เกิดจากนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว เช่น โรงแรม บังกะโล ร้านค้า และแหล่งชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงกับแหล่งท่องเที่ยว หรืออากาศเสีย เสียงรบกวนจากยานพาหนะ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อจิตใจในลักษณะที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญต่อผู้เข้าไปเยือน ปัญหาการบุกรุกที่สาธารณประโยชน์ และสิ่งก่อสร้างทำลายสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ โดยเฉพาะในการเข้าครอบครองและใช้ประโยชน์ในที่สาธารณะ เช่น การใช้พื้นที่ป่าสงวนเพื่อสร้างสถานที่พักตากอากาศ การบุกรุกพื้นที่เกาะ ชายหาด และพื้นที่ป่า และแหล่งน้ำเพื่อใช้ประโยชน์ทางการท่องเที่ยวอื่นๆ ปัญหาอาคารและสิ่งปลูกสร้าง เนื่องจากการพัฒนาการท่องเที่ยวทำให้เกิดการก่อสร้างอาคารและสิ่งปลูกสร้างต่างๆ ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาทัศนียภาพเป็นอย่างมากโดยเป็นการทำลายสภาพธรรมชาติที่สวยงาม ทำให้ธรรมชาติขาดความกลมกลืน ภูมิทัศน์ที่เป็นเสน่ห์ตามธรรมชาติสูญหายไป และปัญหาการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกโดยไม่คำนึงถึงสภาพแวดล้อม ที่เกิดจากการพัฒนาบางอย่าง เช่น การถมที่ ถมทะเลย้อมก่อให้เกิดการพังทลายของดิน เกิดตะกอนในแม่น้ำหรือทะเล เกิดการทำลายสภาพภูมิศาสตร์ทางธรรมชาติได้ ซึ่งจากผลการวิจัยภาคธุรกิจได้เสนอข้อคิดเห็น และเสนอแนะแนวทางการเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน โดยแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว ทุกภาคส่วน ได้แก่ หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ประชาชน ควรร่วมมือกันแก้ไขปัญหาจากอุปสรรคที่เกิดขึ้นบนพื้นที่เกาะช้าง โดยมีแนวทางการเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา ดังนี้

1) การร่วมพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐานสำคัญที่สามารถรองรับระบบชุมชนที่มีการขยายตัวมากขึ้น เช่น ระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบกำจัดขยะให้ได้มาตรฐาน และไม่ทำลายความสมดุลของระบบนิเวศในบริเวณแหล่งทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

2) การให้การสนับสนุนกิจกรรมเกี่ยวกับการดูแลรักษาทรัพยากรทางธรรมชาติบริเวณแหล่งท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ชุมชน เพื่อคอยช่วยตรวจสอบไม่ให้เกิดการลักลอบทำลายสิ่งแวดล้อมของนายทุน โดยจัดให้มีการฝึกอบรม หรือจัดทำสื่อเพื่อเผยแพร่ความรู้ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การดูแลรักษาสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว

3) การจัดให้มีการประชาสัมพันธ์รณรงค์การท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้างให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น และการเผยแพร่ข้อมูลการให้บริการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ถูกต้อง โดยจัดทำ คู่มือเพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติแก่ผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้มีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างถูกต้อง

4) การร่วมสนับสนุนในการปรับปรุงเส้นทางคมนาคมให้ได้ มาตรฐาน ตลอดจนพัฒนาไปยังบริเวณแหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยงที่สำคัญ นอกจากนั้นระบบการขนส่งบนพื้นที่เกาะช้างควรให้ภาคธุรกิจเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดตั้งหน่วยงานตรวจสอบอย่างเคร่งครัดโดยเฉพาะรถบรรทุกและรับจ้างขนส่งทั่วไป ตลอดจนร่วมกำหนดมาตรการบทลงโทษให้ชัดเจนสำหรับผู้กระทำผิดหรือฝ่าฝืน

5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ภาคธุรกิจที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากการท่องเที่ยวควรเข้าไปมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจในการจัดทำแผนจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เพราะการมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายในการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืน อันจะนำไปสู่การพัฒนาในภาพรวมซึ่งจะทำให้ภาคธุรกิจเข้ามามีบทบาทสำคัญในการกำกับดูแลควบคุมการท่องเที่ยวได้มากขึ้น มีความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน มีความรัก ความหวงแหนที่จะใช้ประโยชน์จากทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติร่วมกัน

2. ระบบโครงสร้างพื้นฐานได้แก่ ระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบการกำจัดขยะ ของสถานประกอบการภาคธุรกิจบางแห่งขาดมาตรฐานด้านสาธารณสุข ภาคธุรกิจควรร่วมมือกันในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐานที่สามารถรองรับระบบชุมชนที่มีการขยายตัวมากขึ้น ตลอดจนการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวบนพื้นที่เกาะช้าง เช่น การจัดสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบกำจัดขยะที่ได้มาตรฐาน โดยเฉพาะบริเวณแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติบางแห่ง เช่น บริเวณชายหาด และทางเดินเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว พบว่ามีขยะบางส่วนถูกทิ้งไว้และบริเวณที่ทิ้งขยะไม่มีถังขยะรองรับเมื่อเดินผ่าน ซึ่งส่งผลให้แหล่งท่องเที่ยวดูย่ำแย่ไม่น่า

เที่ยวชม ควรมีการติดป้ายประกาศห้ามทิ้งขยะบริเวณนั้น และปรับปรุงถังขยะให้มีฝาปิดชิด เพื่อเป็นการป้องกันรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติบริเวณแหล่งท่องเที่ยวให้คงสภาพเดิม

3. ภาครัฐควรมีการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติให้มากขึ้น โดยเน้นรูปแบบการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวเพิ่มขึ้น เช่น สถานประกอบการด้านที่พักควรมีการจัดกิจกรรมสันถนาการ กิจกรรมออกกำลังกายและกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพ เป็นต้น หรือเพิ่มรายได้โดยวิธีการอื่นในช่วงที่ไม่ใช่ฤดูท่องเที่ยว เช่น การจัดบริการอาหารและเครื่องดื่มในรูปของห้องอาหารหรือภัตตาคาร การจัดให้ใช้เป็นสถานที่ประชุมสัมมนา สำหรับหน่วยงานราชการหรือบริษัทเอกชน การจัดงานแสดงสินค้าต่างๆ เพื่อเป็นการลดปัญหาการการลดลงของรายได้ในช่วงระหว่างฤดูมรสุมของสถานประกอบการ

4. ภาครัฐควรอาศัยความร่วมมือจากภาคีท่องเที่ยวร่วมกันในการป้องกันการให้บริการในการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวที่ไม่เหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง โดยกำหนดให้มีการจัดแบ่งเขตพื้นที่ในทรัพยากรท่องเที่ยว (Zoning) ตามลำดับความสำคัญของทรัพยากรท่องเที่ยวและกิจกรรมที่ยอมรับได้เพื่อควบคุมกิจกรรมของแต่ละพื้นที่ให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพของทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติและการใช้ประโยชน์ นอกจากนี้ยังเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายในการจัดการและสร้างความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในแต่ละพื้นที่ด้วย ตลอดจนเป็นการลดความขัดแย้งระหว่างการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวกับการใช้ประโยชน์ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรในแหล่งท่องเที่ยวบนพื้นที่เกาะช้าง ซึ่งมีวิธีการโดยกำหนดสิ่งปลูกสร้างให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม กำหนดเขตการป้องกันกำจัดมลพิษ เช่น พื้นที่ให้บริการธุรกิจท่องเที่ยวให้สามารถพัฒนาสิ่งก่อสร้างอำนวยความสะดวกได้ เช่น ที่พัก ร้านอาหาร ส่วนเขตนันทนาการ โดยเฉพาะบริเวณแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ควรจำกัดการเข้าไปสร้างสิ่งก่อสร้างอำนวยความสะดวก และมีการกำหนดมาตรการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างชัดเจน หรือให้มีการสร้างจุดชมทิวทัศน์ ห้องสุขา และภาชนะรองรับขยะให้เพียงพอ ส่วนเขตหวงห้ามไม่ควรมีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวเลย ถ้าจำเป็นควรจะมีน้อยที่สุดเพื่อมิให้เกิดผลกระทบหรือการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ

นอกจากนั้นภาครัฐก็ยังให้ข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่ได้จากผลการวิจัยเกี่ยวกับอุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยวบนพื้นที่เกาะช้าง ดังนี้

1. เนื่องจากการขาดแคลนทางเท้าที่จะสนับสนุนให้นักท่องเที่ยวเข้าชมแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติโดยเฉพาะบริเวณริมชายหาด ดังนั้นจึงควรให้ภาครัฐเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาทางเท้าเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกและพึงพอใจ

2. ควรมีการปรับปรุงระบบคมนาคมโดยเฉพาะรถโดยสารที่ให้บริการแก่คนในพื้นที่และนักท่องเที่ยวเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวให้มีจำนวนเที่ยวมากขึ้นเนื่องจากไม่เพียงพอต่อความต้องการ ซึ่งในสภาพปัจจุบันรถโดยสารมีการรับส่งผู้โดยสารแน่นเกินอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ นอกจากนั้นจำนวนรถที่ให้บริการมีน้อยจึงอาจส่งผลให้มีการขึ้นอัตราค่าโดยสารแพงเกินไปซึ่งเป็นการเอาเปรียบนักท่องเที่ยวที่ใช้บริการ นอกจากนั้นยังพบว่าถนนเสื่อมสภาพทรุดโทรมทำให้การเดินทางไม่สะดวก ดังนั้นภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรมีการกำหนดมาตรการในการควบคุมระบบการคมนาคมบนพื้นที่เกาะช้างโดยให้หน่วยงานอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการให้บริการรับส่งผู้โดยสารเพิ่มมากขึ้น และปรับปรุงสภาพถนนโดยมีจำกัดจำนวนรถบรรทุกขนาดใหญ่เข้าพื้นที่ลดปริมาณการวิ่งเข้าออกภายในบริเวณเกาะช้าง เพื่อลดปัญหาการคมนาคมในพื้นที่และนักท่องเที่ยวสามารถเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวได้สะดวก

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติโดยให้ครอบคลุมทั้งจังหวัดรวมถึงเขตพื้นที่เชื่อมโยงในระดับภูมิภาค เพื่อให้ได้ข้อมูลมาใช้ในการวางแผนพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวของภาคธุรกิจในระดับภูมิภาค และระดับประเทศต่อไป

2. ควรศึกษาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจในการจัดการท่องเที่ยวบนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด เพื่อสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาการจัดการท่องเที่ยวทางธรรมชาติให้เกิดความยั่งยืน

3. ควรศึกษาปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด เพื่อให้ได้ปัจจัยที่เหมาะสมกับการพัฒนาการท่องเที่ยวทางธรรมชาติเชิงพื้นที่และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับจังหวัดอื่นๆ ที่มีกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่คล้ายคลึงกัน

บรรณานุกรม

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. รายงานฉบับย่อสำหรับผู้บริหารโครงการศึกษาเพื่อจัดทำ
แผนปฏิบัติการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งชาติ ในช่วงแผนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549). การท่องเที่ยวแห่ง
ประเทศไทย. ม.ป.ท.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. ข้อมูลการท่องเที่ยว 76 จังหวัด.<http://www.2tat.or.th>. ข้อมูล
วันที่ 2 พฤศจิกายน 2549.

กองวางแผนและโครงการ. (2540). เอกสารประกอบการวางแผนการท่องเที่ยว Amazing
Thailand1998-1999. กรุงเทพฯ : กองวางแผนและโครงการ การท่องเที่ยวแห่ง
ประเทศไทย.

กองอนุรักษ์การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2545). เอกสารการประชุมเชิงปฏิบัติการด้าน
การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ภายใต้โครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศ. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

เกดศิริ เจริญวิศาล และอำพร วิริยะโกศล. (2542). แนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวอุทยานแห่ง
ชาติตะรุเตา. สงขลา : ภาควิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ชัยสมพล ชาวประเสริฐ. (2549). การตลาดบริการ Service Marketing. กรุงเทพฯ :
บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน).

ทวีวงศ์ ศรีบุรี. (2536). การศึกษาเพื่อรองรับการขยายตัวของธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัด
ปราจีนบุรีและจังหวัดสระแก้ว. กรุงเทพฯ : สำนักบริการวิชาการ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2549). การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. กรุงเทพฯ :
บริษัท เพรส แอนด์ ดีไซน์ จำกัด.

ปรีชา แดงโรจน์. (2544). อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสู่ศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ :
ไฟว์ แอนด์ ไฟว์.

นฤนาท พุทไธสง. (2541). ความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่นต่อการมีส่วนร่วมในการ
อนุรักษ์สภาพแวดล้อมโบราณสถาน. ศึกษาเฉพาะกรณีโบราณสถานในบริเวณ
เกาะเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ สังคมศาสตร์
มหาบัณฑิต (สิ่งแวดล้อม) มหาวิทยาลัยมหิดล.

- นิคม จารุมณี. (2544). **การท่องเที่ยวและการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- ยุพดี เสตพรพน. (2548). **ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวไทย**. กรุงเทพฯ : พิศิษฐ์การพิมพ์.
- ยศ สันตสมบัติและคณะ. (2544). **การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ความหลากหลายทางวัฒนธรรม และการจัดการทรัพยากร**. เชียงใหม่ : โรงพิมพ์นพบุรีการพิมพ์.
- ไพลินพันธุ์ สร้อยจาตุรนต์. (2538). **กลยุทธ์การส่งเสริมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติแนวอนุรักษ์ในอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ : กรณีศึกษาชมรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสถาบันราชภัฏเชียงใหม่**. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (การวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิลชนก ดีอินทร์. (2546). **การส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดพิษณุโลก**. กรุงเทพฯ : สารนิพนธ์ เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ) มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2547). **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525**. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- วินิจ วีรยางกูร. (2533). **การจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วัชร อินทรภูวศักดิ์. (2540). **เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและปฏิบัติงานต่อระบบการดำเนินงานการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์โรงพยาบาลรามธิบดี**. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วรรณ วะวานิช. (2546). **ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ. (2549). **การวิจัยทางการตลาด**. กรุงเทพฯ : บริษัทธรรมสาร จำกัด.
- ศิริ ฮามสุโพธิ์. (2543). **สังคมวิทยาการท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. (2545). **จิตวิทยาสังคม : ทฤษฎีและปฏิบัติการ**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น จัดพิมพ์.
- สุโขทัยธรรมมาธิราช. (2545). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจแหล่งท่องเที่ยว หน่วยที่ 1-7**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2542). **กฎหมายเกี่ยวกับการท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ : ห.จ.ก. ทิพย์วิสุทธิ.
- _____. (2545). **พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน**. กรุงเทพฯ : หจก.ทิพย์วิสุทธิ.
- เสรี วงศ์ไพจิตร.(2534). **ท่องเที่ยวไทยในทิศทางที่ยั่งยืน**. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- สายพิน ยิ้มอ่อน. (2548). **ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมไทย**. ปทุมธานี :
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สำนักงานสถิติจังหวัดตราด. **โครงการสำมะโนอุตสาหกรรม**. <http://www.trat.nso.go.th>. ข้อมูล
ณ วันที่ 4 มกราคม 2550.
- สมชาย เตชะพรหมพันธุ์ และคณะ. (2545). **รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการการบริหาร
และการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอุทยานแห่งชาติในภาคตะวันออก**.
กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.),
- อดุลย์ จาตุรงค์กุล และ ดลยา จาตุรงค์กุล. (2549). **พฤติกรรมผู้บริโภค**. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษ. (2546). **พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การบริหาร
การพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พ.ศ.
2546**. กรุงเทพฯ : องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
(องค์การมหาชน).
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2538). **การบริหาร ทักษะ และการปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สุขภาพใจ.
- Cohen, J.M. and Uphof, N.T. (1980). "Participation's Place in Rural Development :
Seeking Clarity Through Specificity" World Development. 8(3) : 219-222.
- Davis, Keith. (1972). **Human Behavior at work : Human Relation and Organizational
Behavior**. (4th ed). McGraw-Hill Book Co.
- Good, Carter V. (1973). **Dictionary of Education**. New York : Dell Publishing Co.,Ltd.
- Hawkins, Del.I.and Other. (1998). **Customer Behavior**. (7th ed.). Boston:McGraw-Hill Co.
- McIntosh,Robert W.; Goeldner,Charles R.;& Ritchi,J.R.Brent. (1995). **Tourism : Princptle,
Practices, Philosophies**.New York,
- Reece, Barry L and Rhonda Brandt. (1984). **Effective Human Relations in
Organizations**. Boston : Houghton Mifflin Company.

Webster. (1983). **Waster's Desk Dictionary of the English language**. New Jersey :
Gramercy Books.

ภาคผนวก (Appendix)

ภาคผนวก ก

บทความการวิจัย

บทความการวิจัย

โครงการแนวทางการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ อย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด

Guidelines for the Participation of Business Sectors in Developing Sustainable Nature-based
Tourism Activities in Ko Chang Area, Ko Chang Sub-district, Trat Province

บุปผา พิกุลแก้ว

Bubpha Pigulkeaw

วชิราภรณ์ พัดเกิด

Wachiraporn Padkerd

วัชรพงษ์ พนิตอำรง

Watcharapong Panittumrong

ปิย สุติสุสดี

Piya Sudisusadee

วิทยาลัยรัชต์ภาคย์

Rajapark College

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสถานการณ์ความร่วมมือ การสนับสนุนการพัฒนา ปัจจัย
ข้อจำกัดในการเข้าไปมีส่วนร่วม และแนวทางการแก้ไขปัญหาในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
อย่างยั่งยืนของภาคธุรกิจ ซึ่งมีวิธีการศึกษาโดยศึกษาจากการค้นคว้าตำรา เอกสารต่างๆ งานวิจัย และลงสำรวจ
พื้นที่ท่องเที่ยวบนเกาะช้างและบริเวณโดยรอบจากการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม การจัดประชุม การ
สัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) และใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 205 ราย ได้แก่
ผู้ประกอบการนำเที่ยว ผู้ประกอบการร้านอาหาร ผู้ประกอบการร้านจำหน่ายของที่ระลึก และผู้ประกอบการด้าน
ที่พัก หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลมาจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS For
Windows ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ
ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีนำเสนอข้อมูลโดยวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และบรรยายประกอบความเรียง
ผลการศึกษาพบว่า สถานการณ์ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้างของ
ภาคธุรกิจในเรื่องความเห็นที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติพบว่าภาคธุรกิจส่วนใหญ่เห็นด้วยว่ามีสภาพเป็น
ธรรมชาติสวยงามดึงดูดนักท่องเที่ยว ร้อยละ 96.1 และไม่เห็นด้วยต่อสภาพการมีเส้นทางคมนาคมสะดวก
ปลอดภัย เช่น ถนน ป้ายบอกทางถึงร้อยละ 78.5 และภาคธุรกิจเคยจัดกิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติจะเป็น
กิจกรรมเขื่อน้ำตก ร้อยละ 70.7 และกิจกรรมที่ภาคธุรกิจจัดน้อยที่สุดคือ กิจกรรมพักผ่อนวิถีชาวบ้าน

(โฮมสเตย์) เพียงร้อยละ 9.3 นอกจากนั้นภาคธุรกิจส่วนใหญ่มีกระบวนการเข้าไปมีส่วนร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยการให้คำแนะนำและประสานงานติดต่อบริษัทนำเที่ยวให้พาลูกค้าเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว ร้อยละ 47.8 รองลงมาคือให้คำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวแก่ลูกค้าที่มาใช้บริการ ร้อยละ 28.8 และการจัดบุคลากรให้บริการแก่ลูกค้าที่มาใช้บริการ ร้อยละ 23.4 ซึ่งมีผู้ประกอบการภาคธุรกิจส่วนน้อยที่ดำเนินการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวโดยมีแนวทางดำเนินการตามขั้นตอนในเรื่องการวางแผน การกำหนดงบประมาณ การกำหนดบุคลากร การกำหนดวิธีการ วัสดุอุปกรณ์ และมีการประเมินผลการจัดทำกิจกรรมเพื่อการปรับปรุงแก้ไข นอกจากนั้นยังพบว่าภาคธุรกิจส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง ร้อยละ 52.7 ส่วนปัจจัยข้อจำกัดในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง ภาคธุรกิจส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเป็นด้านนโยบายจากองค์กร/หน่วยงานภาครัฐ และด้านการบริหารจัดการของภาคธุรกิจเป็นปัจจัยข้อจำกัดในระดับน้อยที่สุด ส่วนในด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมภาคธุรกิจเห็นว่าเป็นปัจจัยข้อจำกัดในระดับน้อย โดยเฉพาะในเรื่องเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนหรือผู้นำท้องถิ่น และช่วงระยะเวลาที่ใช้ในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติร่วมกันในพื้นที่เกาะช้าง นอกจากนั้นยังมีปัจจัยข้อจำกัดอื่นๆในเรื่องเกี่ยวกับวิธีการดำรงชีวิตของผู้ประกอบการธุรกิจเส้นทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวไม่ได้มาตรฐาน ระบบการขนส่งโดยเฉพาะรถโดยสารไม่เพียงพอ สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สมบูรณ์มีจำนวนลดลง สภาพแวดล้อมทางภูมิอากาศที่เป็นช่วงมรสุม สิ่งอำนวยความสะดวกเช่น ห้องน้ำ นอกจากนั้นยังพบว่าภาคธุรกิจมีความคิดเห็นต่อแนวทางการเข้าไปมีส่วนร่วมในสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้างในระดับค่อนข้างเห็นด้วย โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ภาคธุรกิจมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ส่วนด้านที่ภาคธุรกิจมีความคิดเห็นในระดับค่อนข้างเห็นด้วย ได้แก่ ด้านการพัฒนาการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการวางแผนพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และด้านการพัฒนาการตลาดท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ภาคธุรกิจมีแนวทางการแก้ไขปัญหาในการเข้าไปมีส่วนร่วมในสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง โดยให้มีการกำหนดแผนงาน ประจำปีในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ การปรับปรุงเส้นทางคมนาคมให้ได้มาตรฐานตลอดจนพัฒนาไปยังบริเวณแหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยงที่สำคัญ ให้มีการใช้กฎหมายในการควบคุม ดูแล รักษาสภาพแวดล้อม พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน สนับสนุนกิจกรรมเกี่ยวกับการดูแลรักษาทรัพยากรทางธรรมชาติ การร่วมประชาสัมพันธ์รณรงค์การท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้างให้เป็นที่รู้จัก และมีการจัดระบบการควบคุมดูแลรักษาและจัดการทรัพยากรให้คงสภาพเดิมมากที่สุด

Abstract

The purposes of this research were to study the cooperation of the limited factors in the section of tourism-business development, and to study the approaches for solving problems in order to sustain the nature-based activities. Researching methods are questionnaires, text books, researches, documents, brochures, filed-study-survey, observation, meeting, in-depth interview, and

a focus group on 205 business sectors related to culinary for tourism in Ko Chang Area. The qualitative data was analyzed by using percentage, $\bar{x}$, S.D., and SPSS for Windows program (a program used to analyze data by using statistical method). The information are to be presented in content analysis and presentation. The results of this study are as followed ; The cooperating situation for sustainable nation-based tourism activities in Chang Island, 96.1% agreed with the beauty of Ko Chang Area's environment and 78.5% disagreed with means of communication, i.e. roads, traffic signs in Ko Chang Area. The tourism activities section in Ko Chang Area likes to travel to waterfall for 70.7%. The home stay was the least popular with only 9.3% of interested people. Forty-seven point eight percents had high co-operation to introduce tourists to participate in activities and to introduce the tourism companies to bring their tourists to scenic points at Ko Chang Area. Only 28.8% of tourists had used the tourist service center. The service sectors related to accommodating tourists such as the pick up service, budgeting the costs, the uses of equipments, and improving and developing in activities had added up to 23.4%. Most of the Private tourist sections (52.7 %) never participate in any training on natural-based activities. The limited factors to cooperate the improvement of the activities to sustain nature-based tourism in Ko Chang Area. Most of the private tourism section agreed on the opinion about the state policies and sociological environment to be the least to considered, especially in the leadership of the tourism, and the length of time to improve the sustainability of natural-based activities. Other than stated above, there are other limited factors such as folkways of company, under-standard local roads (dangerous pathways), transportation system (not enough cars, buses), weather (storm, and other natural disasters), and other accommodating systems (dirty restrooms). The private sectors is almost in the agreeable stage in co-operating in the development of the activities to sustain nature-based tourism at Ko Chang Area, especially in developing the scenic areas and accommodating services, the policies about activities nature-based tourism, and lastly the tourism targets. The private tourism sectors have approached and participated in solving all the problems, and encourages to develop the sustainable nature-based tourism activities in Ko Chang Area. They will be having an annual plan to develop the sustainable nature-based tourism activities Ko Chang Area. They will improve the local roads to up to standard and use laws for controlling, saving, and taking care of the environment around Ko Chang Area. They will co-operate to develop all convenient systems and develop all natural basic constructors in the area. They will cooperate to promote Ko Chang Area to be well known. They will support activities for saving resources as the natural-based approach.

คำนำ

เกาะช้าง มีพื้นที่ทั้งสิ้น 429 ตารางกิโลเมตร อยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของแหลมงอบ จังหวัดตราด อยู่ห่างจากชายฝั่งประมาณ 8 กิโลเมตร ยาวจากเหนือลงมาทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ประมาณ 30 กิโลเมตร และมีหมู่เกาะบริวารอีกกว่า 52 เกาะ ซึ่งเกาะช้างเป็นเกาะที่ใหญ่เป็นอันดับสองของประเทศรองจากเกาะภูเก็ต สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูงสลับซับซ้อนและป่าดงดิบร้อนชื้นซึ่งมีความอุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งกำเนิดต้นน้ำลำธารและน้ำตกที่สวยงาม มีแหล่ง ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น่าสนใจหลายแห่ง นอกจากนี้จะมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและหาดทรายแล้ว ยังมีวิถีชีวิตชาวบ้าน ซึ่งเป็นวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมที่น่าสนใจศึกษา เป็นอย่างยิ่ง จากความสำคัญของหมู่เกาะช้างและสภาพความพร้อมทั้งด้านผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและ สภาพภูมิประเทศของเกาะช้างที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนให้เพิ่มมากขึ้นบนเกาะช้าง ประกอบกับรัฐมนตรีมหาดไทยในการสนับสนุนฟื้นฟูทรัพยากรการท่องเที่ยวในพื้นที่พิเศษ เกาะช้างให้ดำรงคุณค่าและมีความยั่งยืน และสามารถพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการท่องเที่ยวในพื้นที่พิเศษสู่ระดับสากล คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่องแนวทางการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจในการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์ความร่วมมือ และปัจจัยข้อจำกัดในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการสนับสนุนและการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ พร้อมทั้งเพื่อพัฒนาแนวทางการเข้าไปมีส่วนร่วมในการสนับสนุน และแก้ไขปัญหาในการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน ซึ่งประโยชน์ที่ได้รับคือทำให้ทราบถึงสถานการณ์ความร่วมมือสามารถกำหนดปัจจัยข้อจำกัดในการเข้าไปมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจ ในการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน อีกทั้งยังเป็นการกำหนดกรอบแนวทางเพื่อเปิดโอกาสให้ภาคธุรกิจเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุน ส่งเสริม พัฒนา และแก้ไขปัญหาในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนให้เพิ่มมากขึ้น ตลอดจนสามารถนำข้อมูลจากการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง และสามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นฐานข้อมูลในโครงการธนาคารข้อมูลเพื่อการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืน กลุ่มจังหวัดนุรพา (เกาะช้าง) ต่อไป

เครื่องมือและวิธีการศึกษา

1. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1.1 แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง (structure interview) เพื่อใช้เก็บข้อมูล เชิงคุณภาพ คณะผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเชิงลึก (in-depth interview) โดยประเด็นคำถามกำหนดให้ครอบคลุมทุกตัวแปรที่กำหนดไว้ในกรอบแนวคิดในการศึกษา ซึ่งเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปเกี่ยวกับสถานการณ์ ความร่วมมือในการสนับสนุน กิจกรรมการท่องเที่ยว แนวทางการแก้ไขปัญหาการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราดของภาคธุรกิจ

1.2 แบบสอบถาม (questionnaire) เพื่อใช้เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นแบบสอบถามสำหรับภาคธุรกิจที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากการท่องเที่ยวบนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ประกอบด้วยผู้ประกอบการนำเที่ยว/กิจกรรมนำเที่ยว ผู้ประกอบการด้านที่พัก ผู้ประกอบการร้านอาหาร และผู้ประกอบการร้านจำหน่ายของที่ระลึก แบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบปลายปิด (close-end) แบบมีให้เลือก 2 คำตอบ (dichotomous choices) แบบมีให้เลือกหลายคำตอบ (multiple choices) และแบบปลายเปิด (open-end) ลักษณะของข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ ประเภทของสถานประกอบการ การดำเนินกิจการในปัจจุบัน ลูกค้านักท่องเที่ยวใช้บริการส่วนใหญ่ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และช่วงระหว่างเดือนที่มีนักท่องเที่ยวมาใช้บริการมากที่สุด

ตอนที่ 2 ข้อมูลสถานการณ์ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้างของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นแบบปลายปิด (close-end) แบบมีให้เลือกหลายคำตอบ (multiple choices) และแบบปลายเปิด (open-end) เป็นข้อคำถามความเห็นเกี่ยวกับสภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ การเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยว กระบวนการเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยว แนวทางดำเนินการตามขั้นตอนการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว และการเคยเข้ารับการอบรมความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

ตอนที่ 3 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยข้อจำกัดในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง ลักษณะคำถามเป็นแบบ Likert scale ซึ่งใช้มาตราส่วนประมาณค่า (rating scale method) โดยใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาค (interval scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ประกอบไปด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับนโยบายจากองค์กร/หน่วยงานภาครัฐ การบริหารจัดการของภาคธุรกิจ และสภาพแวดล้อมทางสังคม

ตอนที่ 4 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการเข้าไปมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้างของภาคธุรกิจ ลักษณะคำถามเป็นแบบ Likert scale ซึ่งใช้มาตราส่วนประมาณค่า (rating scale method) โดยใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาค (interval scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ประกอบไปด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับการวางแผนพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ การพัฒนาการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวก การพัฒนาการตลาดท่องเที่ยวทางธรรมชาติและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

ตอนที่ 5 ข้อมูลสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาในการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้างของภาคธุรกิจ มีลักษณะเป็นแบบแบบปลายเปิด (open-end)

1.3 การบันทึกข้อมูลภาคสนาม โดยใช้เทปบันทึกเสียงและกล้องถ่ายรูปโดยคณะผู้วิจัยใช้สำหรับเก็บบันทึกข้อมูลเพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนและเพื่อทบทวนความเข้าใจระหว่างวิเคราะห์ข้อมูล และใช้ภาพถ่ายเพื่อช่วยให้เห็นสภาพของพื้นที่อย่างชัดเจน

2. วิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่องแนวทางการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจในการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ครั้งนี้คณะผู้วิจัยดำเนินการศึกษาข้อมูลจากตำรา

เอกสารต่างๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (document research) รวมทั้งศึกษาภาคสนาม โดยวิธีสำรวจ (survey research) พื้นที่บริเวณแหล่งท่องเที่ยวบนเกาะช้าง ตลอดจนสอบถามความคิดเห็นกับกลุ่มตัวอย่าง

3. กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 สัมภาษณ์เบื้องต้น โดยการจัดประชุมกลุ่มนำเสนอโครงการ กับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรส่วนท้องถิ่น ประชาชนที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด โดยจัดประชุม ณ ศาลากลางจังหวัดตราด เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม พ.ศ. 2549 ดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นภาคธุรกิจ ระหว่างวันที่ 6-10 พฤศจิกายน 2549 ทำให้ได้ข้อมูลสถานการณ์ความร่วมมือและการสนับสนุนของทุกภาคส่วนในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติเบื้องต้น และสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบการวิจัย และสร้างเครื่องมือให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

3.2 ดำเนินการเก็บข้อมูลสถานการณ์ความร่วมมือและการสนับสนุนการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้างเบื้องต้น ในช่วงเดือนกันยายน-พฤศจิกายน 2549 คณะผู้วิจัยใช้วิธีการสังเกตการณ์ (observation) และสัมภาษณ์เชิงลึก (interview) โดยใช้แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง ระหว่างวันที่ 24-28 ตุลาคม 2549 และระหว่างวันที่ 6-10 พฤศจิกายน 2549 โดยกำหนดพื้นที่ที่จะสังเกตการณ์ ศึกษาเกี่ยวกับสภาพพื้นที่ที่ทำการศึกษา และสังเกตการณ์สภาพต่างๆ ตั้งแต่การเดินทาง ลักษณะทางกายภาพทั้งทางธรรมชาติ การบริหารจัดการ รวมทั้งการให้บริการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวบริเวณแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง

3.3 เก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม (questionnaire) ในช่วงเดือนธันวาคม 2549-กุมภาพันธ์ 2550 ดำเนินการโดยติดต่อประสานงานกับผู้ดูแลพื้นที่นั้นๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งแจ้งวิธีการเก็บข้อมูลแก่ผู้ช่วยนักวิจัยในการเข้าไปเก็บข้อมูลและขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามกับกลุ่มประชากรตัวอย่างในพื้นที่ที่ทำการศึกษา ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 205 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.0 โดยคณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลในช่วงระยะเวลา ดังนี้ ช่วงระหว่างวันที่ 25-29 ธันวาคม 2549 คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์ จากกลุ่มตัวอย่าง ได้จำนวนแบบสอบถามกลับคืนมาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว/กิจกรรมนำเที่ยว จำนวน 27 ชุด กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจด้านที่พัก จำนวน 78 ชุด กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหาร จำนวน 19 ชุด และกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจร้านขายของที่ระลึก จำนวน 8 ชุด รวมแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาทั้งสิ้น จำนวน 132 ชุด คิดเป็นร้อยละ 64.39 จากจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด 205 ฉบับ หลังจากนั้นจึงทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามพบว่ามีความสมบูรณ์จำนวน 132 ชุด และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ภาคธุรกิจที่เป็นผู้ประกอบการธุรกิจด้านที่พัก จำนวน 3 ราย ผู้ประกอบการร้านอาหาร จำนวน 3 ราย และผู้ประกอบการร้านจำหน่ายของที่ระลึกจำนวน 2 ราย และผู้ประกอบการนำเที่ยว/กิจกรรมนำเที่ยว จำนวน 1 ราย รวมผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 9 ราย ช่วงระหว่างวันที่ 7-11 กุมภาพันธ์ 2550 ดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์ในส่วนที่เหลือ จำนวน 73 ชุด ดำเนินการลงพื้นที่เก็บข้อมูลโดยผู้ช่วยนักวิจัย ได้แบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 57 ชุด คิดเป็นร้อยละ 78.08 และเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างที่เหลือคือ ผู้ประกอบการร้านจำหน่ายของที่ระลึกจำนวน 1 ราย และผู้ประกอบการนำเที่ยว/กิจกรรมนำเที่ยว จำนวน 2 ราย รวมผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 3 ราย ช่วงระหว่างวันที่ 9-13

มีนาคม 2550 ดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถามในส่วนที่เหลือ จำนวน 16 ชุด โดยดำเนินการลงพื้นที่เก็บข้อมูลโดยคณะวิจัยได้แบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 16 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.0 และเก็บข้อมูลเพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์ภาคธุรกิจและการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมโดยการเข้าร่วมประชุมกับผู้นำชุมชนท้องถิ่นและภาคธุรกิจ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) มีสถิติดังนี้

4.1.1 ค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อใช้อธิบายลักษณะข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ประเภทของสถานประกอบการ การดำเนินกิจการในปัจจุบัน ลูกจ้างที่มาใช้บริการส่วนใหญ่ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และช่วงระหว่างเดือนที่มีนักท่องเที่ยวมาใช้บริการมากที่สุด และตอนที่ 2 ข้อมูลสถานการณ์ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้างของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ความเห็นเกี่ยวกับสภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ การเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ กระบวนการเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยว แนวทางการดำเนินการจัดกิจกรรมตามขั้นตอน และการเคยเข้ารับการอบรมความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

4.1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่อใช้ในการอธิบายลักษณะข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 3 ปัจจัยข้อจำกัดในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว ประกอบด้วย นโยบายจากองค์กร/หน่วยงานภาครัฐ การบริหารจัดการของภาคธุรกิจ และสภาพแวดล้อมทางสังคม และตอนที่ 4 แนวทางการเข้าไปมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ของภาคธุรกิจ ประกอบด้วย การวางแผนพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ การพัฒนาการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวก การพัฒนาการตลาดท่องเที่ยวทางธรรมชาติและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

4.1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อใช้อธิบายลักษณะข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 ปัจจัยข้อจำกัดในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยว ประกอบด้วย นโยบายจากองค์กร/หน่วยงานภาครัฐ การบริหารจัดการของภาคธุรกิจ และสภาพแวดล้อมทางสังคม และตอนที่ 4 แนวทางการเข้าไปมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ของภาคธุรกิจ ประกอบด้วย การวางแผนพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ การพัฒนาการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวก การพัฒนาการตลาดท่องเที่ยวทางธรรมชาติและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยรวบรวมข้อมูล เพื่อใช้ในการอธิบายข้อมูลจากการสัมภาษณ์ภาคธุรกิจเกี่ยวกับ สถานการณ์ ความร่วมมือในการสนับสนุน สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาในการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง และนำเสนอข้อมูลโดยวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) โดยจัดเป็นหมวดหมู่ของข้อความหรือกรอบการสัมภาษณ์ และนำเสนอเนื้อหาวิเคราะห์ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกรอบการวิจัยหลังจากนั้นจึงนำมาบรรยายประกอบความเรียง

ผลการศึกษา

การศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ผลการศึกษาโดยใช้แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่าง พบว่า

จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ภาคธุรกิจส่วนใหญ่มีลักษณะการเนินกิจการเป็นของตนเอง ลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการเป็นชาวต่างประเทศมากกว่าชาวไทย ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 20,001-40,000 บาท ช่วงที่มีนักท่องเที่ยวมาใช้บริการมากที่สุดคือช่วงระหว่างเดือน ตุลาคม-ธันวาคม

สถานการณ์ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้างของภาคธุรกิจในเรื่องความเห็นที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติพบว่าภาคธุรกิจส่วนใหญ่เห็นด้วยว่ามีสภาพเป็นธรรมชาติสวยงามดึงดูดนักท่องเที่ยว และไม่เห็นด้วยต่อสภาพการมีเส้นทางคมนาคมสะดวกปลอดภัย เช่น ถนน ป้ายบอกทาง และส่วนใหญ่เคยจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติในกิจกรรมเที่ยวน้ำตก และกิจกรรมที่จัดน้อยที่สุดคือ กิจกรรมพักแรมวิถีชาวบ้าน (โฮมสเตย์) ซึ่งกระบวนการในการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยการให้คำแนะนำและประสานงานติดต่อบริษัทนำเที่ยวให้พาลูกค้าเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว มีภาคธุรกิจเพียงบางส่วนซึ่งเป็นส่วนน้อยที่มีแนวทางดำเนินการตามขั้นตอนการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติในเรื่องการวางแผน การกำหนดงบประมาณ การกำหนดบุคลากร การกำหนดวิธีการ วัสดุอุปกรณ์ การประเมินผลการจัดทำกิจกรรมเพื่อการปรับปรุงแก้ไข นอกจากนี้ยังพบว่าภาคธุรกิจส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง

ปัจจัยข้อจำกัดในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง พบว่า ภาคธุรกิจส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าในด้านนโยบายจากองค์กร/หน่วยงานภาครัฐ และด้านการบริหารจัดการของภาคธุรกิจเป็นปัจจัยข้อจำกัดในระดับน้อยที่สุด ส่วนในด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม ภาคธุรกิจเห็นว่าเป็นปัจจัยข้อจำกัดในระดับน้อย โดยเฉพาะในเรื่องเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนหรือผู้นำท้องถิ่น และช่วงระยะเวลาที่ใช้ในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติร่วมกันในพื้นที่เกาะช้าง นอกจากนั้นยังมีข้อเสนอแนะที่เป็นปัจจัยข้อจำกัดอื่นๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการให้บริการการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว ในเรื่องเกี่ยวกับวิธีการดำรงชีวิตของผู้ประกอบธุรกิจ เช่น การไม่ได้รับความเป็นธรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ และระเบียบที่ผู้บริหารส่วนท้องถิ่นกำหนดขึ้นโดยเฉพาะภาคธุรกิจภายนอกที่เข้ามาลงทุน เส้นทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวไม่ได้มาตรฐาน ระบบการขนส่งโดยเฉพาะรถโดยสารไม่เพียงพอ สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สมบูรณ์มีจำนวนลดลง สภาพแวดล้อมทางภูมิอากาศที่เป็นช่วงมรสุม สิ่งอำนวยความสะดวกเช่น ห้องน้ำ บริเวณทิ้งขยะ น้ำ เป็นต้น

แนวทางการเข้าไปมีส่วนร่วมในสนับสนุนการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง พบว่าภาคธุรกิจส่วนใหญ่มีความเห็นโดยรวมในระดับค่อนข้างเห็นด้วย โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่เห็นด้วยมากที่สุด รองลงมาค่อนข้างเห็นด้วยในด้านการพัฒนาการ

ให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการวางแผนพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และด้านการพัฒนาการตลาดท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

แนวทางการแก้ไขปัญหาในการเข้าไปมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจในระดับสนับสนุนการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง จากการสัมภาษณ์และข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามพบว่า ภาคธุรกิจเห็นว่าควรให้มีการกำหนดแผนงานประจำปีในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ให้มีการปรับปรุงเส้นทางคมนาคมให้ได้มาตรฐานตลอดจนพัฒนาไปยังบริเวณแหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยงที่สำคัญ ให้มีการใช้กฎหมายในการควบคุม ดูแล รักษาสภาพแวดล้อม พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก และโครงสร้างพื้นฐาน สนับสนุนกิจกรรมเกี่ยวกับการดูแลรักษาทรัพยากรทางธรรมชาติ การร่วมประชาสัมพันธ์ วรรณคดีการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้างให้เป็นที่รู้จัก และมีการจัดระบบการควบคุมดูแลรักษาและจัดการทรัพยากรให้คงสภาพเดิมมากที่สุด

อภิปรายผลการศึกษา

1. สถานการณ์ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้างของภาคธุรกิจ คณะผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญจากผลการวิจัยมาอภิปราย ดังนี้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่าภาคธุรกิจที่เข้ามาลงทุนบนพื้นที่เกาะช้างส่วนใหญ่ไม่ใช่คนในพื้นที่และมีจำนวนน้อยที่เคยจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง ซึ่งกระบวนการในการร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นการให้คำแนะนำและประสานงานติดต่อบริษัทนำเที่ยวให้พาลูกค้าเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว และจะให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทางอ้อม คือ การให้บริการด้านที่พัก ด้านนำเที่ยว ด้านร้านอาหาร และด้านร้านจำหน่ายของที่ระลึก และการมีส่วนร่วมในการการรักษาสภาพแวดล้อมที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น การรักษาความสะอาด การปฏิบัติตามกฎระเบียบในการรักษาสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ตนเองรับผิดชอบ ภาคธุรกิจมีกระบวนการจัดการระบบการบริหารจัดการการในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวโดยการกำหนดกฎเกณฑ์นโยบาย มาตรการ ระเบียบปฏิบัติต่างๆ แก่ส่วนงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวโดยให้ถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ตลอดจนการเสริมสร้างพัฒนาอาชีพการจัดการท่องเที่ยวโดยการสนับสนุนส่งเสริม พัฒนาอาชีพให้กับบุคลากรในท้องถิ่นในการให้บริการการท่องเที่ยวโดยการจ้างแรงงานในท้องถิ่นให้เข้ามาทำงานในสถานประกอบการ เป็นการเพิ่มรายได้ให้กับคนในท้องถิ่น และเป็นการปลูกฝังให้บุคคลเห็นถึงคุณค่าของการจัดการทรัพยากรทางธรรมชาติให้เกิดประโยชน์ในด้านการให้บริการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ภาคธุรกิจได้เล็งเห็นความสำคัญของการให้บริการเสริมแก่นักท่องเที่ยวสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวในการอำนวยความสะดวกสบายแก่นักท่องเที่ยวให้ได้รับความพึงพอใจสูงสุดนอกเหนือจากการเข้าไปให้บริการกิจกรรมท่องเที่ยวบริเวณแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง และได้ผลตอบแทนจากการดำเนินกิจการมากขึ้นตามมาด้วย ซึ่งแนวทางการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจดังกล่าวสามารถใช้เป็นแนวทางการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืนได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548, 20) กล่าวถึง การพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวแบบยั่งยืน เป็นการพัฒนารูปร่างด้านบริการอำนวยความสะดวกโดยตรงแก่นักท่องเที่ยว เพื่อตอบสนองความต้องการของ

นักท่องเที่ยวได้รับความพึงพอใจ โดยมีความรับผิดชอบต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม ด้วย องค์ประกอบของธุรกิจท่องเที่ยวที่สำคัญได้แก่ ธุรกิจขนส่ง ธุรกิจที่พักแรม ธุรกิจอาหารและบันเทิง ธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ และธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึก ดังนั้นการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวจึงต้องพัฒนาทั้งปริมาณ คุณภาพ และการออกแบบให้กลมกลืนกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ธุรกิจท่องเที่ยวสู่ความยั่งยืน แต่เนื่องจากการประกอบธุรกิจท่องเที่ยวมักถือกำไรสูงสุดเป็น เป้าหมายหลัก ทำให้ขัดต่อการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวแบบยั่งยืน เพราะผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวมักจะพยายามลดค่าใช้จ่ายของตนเพื่อหวังกำไรสูงสุด โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

1.2 ภาคธุรกิจส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการอบรมรับการอบรมเกี่ยวกับการ จัดกิจกรรม การท่องเที่ยวบนพื้นที่เกาะช้าง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าภาคธุรกิจที่เข้ามาดำเนินกิจการเกี่ยวกับการให้บริการท่องเที่ยวมีมาตรฐานในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่ดีอยู่แล้ว และมีงบประมาณที่เพียงพอในการสนับสนุนให้พนักงานได้รับการอบรมพนักงานเกี่ยวกับการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวให้เกิดความพึงพอใจและประทับใจในการให้บริการได้อย่างสม่ำเสมอ และเป็นการสร้างจิตสำนึกให้อนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติในท้องถิ่น โดยเฉพาะภาคธุรกิจที่ให้บริการด้านที่พักที่มีจำนวนมากที่สุดและเป็นกลุ่มที่สร้างรายได้ส่วนใหญ่ในเกาะช้าง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ บุญเลิศ จิตต์ตั้งวัฒนา (2548,19) เกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนต้องสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมให้แก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ซึ่งในการพัฒนาต้องมีแนวคิดที่จะให้ความรู้ ความเข้าใจและสร้างจิตสำนึกแก่ผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทุกฝ่ายในการปกป้องรักษา ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมเป็นอันดับแรก เพื่อให้คงไว้ซึ่งความสวยงามและคุณค่าทรัพยากรท่องเที่ยว ซึ่งวิธีการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวมีหลายรูปแบบ อาทิ การฝึกอบรมมัคคุเทศก์และเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบให้สามารถชี้แนะและอธิบายเกี่ยวกับธรรมชาติที่นักท่องเที่ยวพบเห็น การเน้นวิธีการจัดทำโปรแกรมสื่อความหมายธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงการจัดให้มีนิทรรศการ/แผ่นป้ายบรรยายตามบริเวณ จุดท่องเที่ยวต่างๆ การจัดเส้นทางเดินเท้าที่ให้ประสบการณ์ในการเรียนรู้ธรรมชาติหรือวัฒนธรรมแก่ผู้มาเยือน

2. ปัจจัยที่เป็นข้อจำกัดในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนของภาคธุรกิจ คณะผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญจากผลการวิจัยมาอภิปราย ดังนี้

2.1 จากผลการวิจัย พบว่า ในด้านนโยบายจากองค์กร/หน่วยงานภาครัฐเป็นปัจจัยข้อจำกัดในระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าในเรื่องเกี่ยวกับกฎหมาย/ กฎเกณฑ์ที่กำหนดจากหน่วยงานภาครัฐ และระบบการบริหารจัดการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคธุรกิจมีความเห็นสอดคล้องกันว่าเป็นปัจจัยข้อจำกัดในระดับน้อย ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยข้อจำกัดภายนอกที่ส่งผลต่อการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนของภาคธุรกิจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การบังคับใช้กฎหมายหรือ กฎเกณฑ์ในท้องถิ่นอาจมีการลดหย่อนต่อบุคคลบางกลุ่มโดยเฉพาะกับกลุ่มภาคธุรกิจที่เป็นคนในพื้นที่ท่องเที่ยว ซึ่งการบังคับใช้เฉพาะกลุ่มบุคคลจะแตกต่างกันไปตามสาขาอาชีพโดยเฉพาะภาคธุรกิจซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วน เสียจากทรัพยากรทางธรรมชาติที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งภาคธุรกิจในพื้นที่เกาะช้างส่วนใหญ่เป็นบุคคลภายนอก พื้นที่เข้ามาลงทุนประกอบกิจการเกี่ยวกับการให้บริการการท่องเที่ยวซึ่งปัจจุบันมีการขยายตัวอย่างรวดเร็วและสร้างรายได้ให้กับผู้ประกอบการเป็นจำนวนมาก ดังนั้นมาตรการทางกฎหมายจึงเป็นเครื่องมือในการดำเนินงานของภาคธุรกิจให้ถูกต้องเหมาะสมไม่ก่อให้เกิดผลเสียต่อสาธารณะ หรือส่งผลต่อสภาวะการท่องเที่ยว ดังนั้น

กฎหมายจึงมีบทบาทสำคัญในการควบคุมการใช้ทรัพยากรด้านการท่องเที่ยว (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2545,12)

2.2 ในด้านการบริหารจัดการของภาคธุรกิจ ผลการวิจัย พบว่า ภาคธุรกิจส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเป็นปัจจัยข้อจำกัดในระดับน้อยที่สุด แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าในเรื่องเกี่ยวกับเส้นทางคมนาคม เช่น ถนน ป้ายบอกทาง ภาคธุรกิจส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นปัจจัยข้อจำกัดในระดับปานกลางที่ส่งผลกระทบต่อการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ถึงแม้ปัจจัยเกี่ยวกับเส้นทางคมนาคมจะเป็นปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อบริหารจัดการของภาคธุรกิจแต่ก็ส่งผลกระทบต่อพัฒนารูปแบบการให้บริการท่องเที่ยวโดยเฉพาะระบบการให้บริการขนส่งแก่นักท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดความประทับใจ เพราะการมีเส้นทางคมนาคมที่สะดวกเพื่อเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเดินทางกลับมาใช้บริการทรัพยากรในแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548, 118) ได้กล่าวถึงการพัฒนาสู่การขนส่งแบบยั่งยืนโดยผู้ประกอบการธุรกิจ หน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภทต้องร่วมมือกันในการพัฒนาการให้บริการของตนเองแก่นักท่องเที่ยวอย่างประทับใจ ขณะเดียวกันต้องอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวควบคู่ไปด้วย โดยใช้ยานพาหนะที่มีเครื่องยนต์ใช้เชื้อเพลิงที่ก่อมลพิษทางอากาศน้อยที่สุด และใช้อย่างประหยัด ไม่ใช้ยานพาหนะที่มีเครื่องยนต์เสียงดังเกินควร และต้องป้องกันไม่ให้น้ำมันเชื้อเพลิงรั่วไหลอันก่ออันตรายและมลภาวะขึ้นโดยเฉพาะมลภาวะทางน้ำซึ่งเป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตทางน้ำ

2.3 ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม ผลการวิจัยพบว่า ภาคธุรกิจส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเป็นปัจจัยข้อจำกัดในระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เรื่องเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนหรือผู้นำท้องถิ่นในพื้นที่เกาะช้างและช่วงระยะเวลาที่ใช้ในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติร่วมกันในพื้นที่เกาะช้าง ภาคธุรกิจเห็นว่าเป็นปัจจัยข้อจำกัดในระดับน้อยซึ่งถือว่ายังเป็นข้อจำกัดที่ส่งผลกระทบต่อการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานภาพของภาคธุรกิจที่เข้ามาดำเนินกิจการส่วนใหญ่ประกอบกิจการเพื่อแสวงหากำไรเป็นสำคัญ และมีลูกค้าเข้ามาใช้บริการจำนวนมาก จึงต้องคอยให้บริการลูกค้าก่อนที่จะเห็นความสำคัญในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ นอกจากนั้นภาคธุรกิจยังมีข้อเสนอแนะที่สอดคล้องกันเกี่ยวกับปัจจัยข้อจำกัดอื่นๆ ซึ่งเป็นปัจจัยภายนอกที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตของผู้ประกอบการธุรกิจ ในเรื่องเกี่ยวกับเส้นทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวไม่ได้มาตรฐาน ระบบการขนส่งโดยเฉพาะรถโดยสารไม่เพียงพอ สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สมบูรณ์มีจำนวนลดลง ฤดูกาลท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกเช่น ห้องน้ำ บริเวณทิ้งขยะไม่ได้มาตรฐานตามสาธารณสุข ซึ่งปัจจัยสิ่งแวดล้อมนี้จะมีความสัมพันธ์กับการท่องเที่ยวทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ และประชาชนเกิดแนวคิดในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนที่เป็นการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมที่มีอยู่ ดังนั้นภาคธุรกิจจำเป็นต้องเข้าใจในแนวคิดและพยายามไม่ทำลายสภาพแวดล้อมเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวยุคใหม่ที่พยายามหาแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ที่ยังไม่เสื่อมโทรม (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2545,11)

3. แนวทางการเข้าไปมีส่วนร่วมในการสนับสนุนและแก้ไขปัญหาการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนของภาคธุรกิจ คณะผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญจากผลการวิจัยมาอภิปราย ดังนี้

3.1 แนวทางการเข้าไปมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน ผลการวิจัยพบว่า ภาคธุรกิจส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่งในด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ส่วนด้านที่ภาคธุรกิจมีความคิดเห็นในระดับค่อนข้างเห็นด้วย ได้แก่ ด้านการพัฒนาการให้บริการ สิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการวางแผนพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และด้านการพัฒนาการตลาดท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของบุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548, 59) เป็นการสร้างกิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้และมีความเพลิดเพลินมากขึ้น มีการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวต่อกลุ่มกิจกรรมโดยไม่สร้างผลกระทบด้านลบต่อทรัพยากรท่องเที่ยว เช่น กิจกรรมเดินป่า กิจกรรมขี่ช้าง กิจกรรมพายเรือ เป็นต้น นอกจากนั้น วรณา วงษ์วานิช (2546, 147-148) ยังกล่าวถึงการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนว่า ต้องมีแนวทางการพัฒนาอย่างฉลาดรอบคอบ ระมัดระวัง ให้เกิดผลดีทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสามารถธำรงรักษาเอกลักษณ์ของธรรมชาติไว้ได้นานที่สุด เกิดผลกระทบน้อยที่สุด และใช้ประโยชน์ได้นานที่สุดโดยไม่ทำให้สูญเสียเอกลักษณ์ทางธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น ดังนั้นแนวทางการเข้าไปมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการพัฒนาของภาคธุรกิจโดยเฉพาะในด้านบริการอำนวยความสะดวกโดยตรงแก่นักท่องเที่ยว เพื่อตอบสนองความต้องการแก่นักท่องเที่ยวให้ได้รับความพอใจต้องรับผิดชอบต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมควบคู่กันไป

3.2 แนวทางการเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนของภาคธุรกิจ ผลการวิจัยพบว่า ภาคธุรกิจส่วนใหญ่เห็นว่าอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อประกอบธุรกิจที่เกิดขึ้นในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวบนพื้นที่เกาะช้าง ในเรื่องเกี่ยวกับถนนทรุดโทรมเสื่อมสภาพไม่เหมาะแก่การใช้งาน การขาดแคลนน้ำใช้เพื่อการอุปโภคและบริโภค กฎหมายและกฎระเบียบที่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นกำหนดขึ้นเอื้อให้กับผู้ประกอบการธุรกิจที่เป็นคนในท้องถิ่นมากกว่าผู้ประกอบการที่ไม่ได้อยู่บนเกาะช้าง ระบบการกำจัดขยะมาตรฐานด้านการสาธารณสุข ขาดแคลนทางเท้าที่จะสนับสนุนให้นักท่องเที่ยวเข้าเยี่ยมชมสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ หน่วยงานที่ดูแลอุทยานเก็บค่าบริการเข้าอุทยานในราคาแพงเกินความเป็นจริงโดยเฉพาะกับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เข้ามาท่องเที่ยว และภาคธุรกิจรายได้ลดลงทำให้ไม่เพียงพอแก่รายจ่าย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วรณา วงษ์วานิช (2546, 136-138) ได้กล่าวถึงผลกระทบของการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติทางด้านกายภาพซึ่งเกิดขึ้นเนื่องมาจากธุรกิจการท่องเที่ยวได้รับการพัฒนาเป็นอุตสาหกรรมด้านบริการที่นำรายได้มาสู่ประเทศ ซึ่งมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ในเรื่องเกี่ยวกับ ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ ปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว และปัญหามลภาวะเนื่องจากมีขยะและสิ่งปฏิกูลตามบริเวณแหล่งท่องเที่ยว แหล่งน้ำเน่าเสีย ชายหาดสกปรก ซึ่งปัญหาเหล่านี้เกิดจากนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว เช่น โรงแรม บังกะโล ร้านค้า และแหล่งชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงกับแหล่งท่องเที่ยว หรืออากาศเสีย เสียบบกวนจากยานพาหนะ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อจิตใจในลักษณะที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญต่อผู้เข้าไปเยือน ปัญหาการบุกรุกที่สาธารณประโยชน์ และสิ่งก่อสร้างทำลายสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ โดยเฉพาะในการเข้าครอบครองและใช้ประโยชน์ในที่สาธารณะ เช่น การใช้พื้นที่ป่าสงวนเพื่อสร้างสถานที่พักตากอากาศ การบุกรุกพื้นที่เกาะ ชายหาด และพื้นที่ป่าและแหล่งน้ำเพื่อใช้ประโยชน์ทางการท่องเที่ยวอื่นๆ ปัญหาอาคารและสิ่งปลูกสร้าง เนื่องจากการพัฒนาการท่องเที่ยวทำให้เกิดการก่อสร้างอาคารและสิ่งปลูกสร้างต่างๆ ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแหล่ง

ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาทัศนียภาพเป็นอย่างมากโดยเป็นการทำลายสภาพธรรมชาติที่สวยงาม ทำให้ธรรมชาติขาดความกลมกลืน ภูมิทัศน์ที่เป็นเสน่ห์ตามธรรมชาติสูญหายไป และปัญหาการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกโดยไม่คำนึงถึงสภาพแวดล้อม ที่เกิดจากการพัฒนาบางอย่าง เช่น การถมที่ ถมทะเลย้อมก่อให้เกิดการพังทลายของดิน เกิดตะกอนในแม่น้ำหรือทะเล เกิดการทำลายสภาพภูมิศาสตร์ทางธรรมชาติได้ ซึ่งจากผลการวิจัยภาคธุรกิจได้เสนอข้อคิดเห็น และเสนอแนะแนวทางการเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน โดยแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว ทุกภาคส่วน ได้แก่ หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ประชาชน ควรร่วมมือกันแก้ไขปัญหาจากอุปสรรคที่เกิดขึ้นบนพื้นที่เกาะช้าง โดยมีแนวทางการเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา ดังนี้

- 1) การร่วมพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐานสำคัญที่สามารถรองรับระบบชุมชนที่มีการขยายตัวมากขึ้น เช่น ระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบกำจัดขยะให้ได้มาตรฐาน และไม่ทำลายความสมดุลของระบบนิเวศในบริเวณแหล่งทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
- 2) การให้การสนับสนุนกิจกรรมเกี่ยวกับการดูแลรักษาทรัพยากรทางธรรมชาติบริเวณแหล่งท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ชุมชน เพื่อคอยช่วยตรวจสอบไม่ให้เกิดการลักลอบทำลายสิ่งแวดล้อมของนายทุน โดยจัดให้มีการฝึกอบรมเผยแพร่ความรู้ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การดูแลรักษาสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว
- 3) การจัดให้มีการประชาสัมพันธ์รณรงค์การท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้างให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น และการเผยแพร่ข้อมูลการให้บริการการท่องเที่ยว ธรรมชาติที่ถูกต้อง โดยจัดทำแนวทางปฏิบัติคู่มือแก่ผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้มีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างถูกต้อง
- 4) การร่วมสนับสนุนในการปรับปรุงเส้นทางคมนาคมให้ได้ มาตรฐาน ตลอดจนพัฒนาไปยังบริเวณแหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยงที่สำคัญ นอกจากนั้นระบบการขนส่งบนพื้นที่เกาะช้างควรให้ภาคธุรกิจเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดตั้งหน่วยงานตรวจสอบอย่างเคร่งครัดโดยเฉพาะรถบรรทุกและรับจ้างขนส่งทั่วไป ตลอดจนร่วมกำหนดมาตรการบทลงโทษให้ชัดเจนสำหรับผู้กระทำผิดหรือฝ่าฝืน

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ภาคธุรกิจที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากการท่องเที่ยวควรเข้าไปมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจในการจัดทำแผนจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เพราะการมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายในการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืน อันจะนำไปสู่การพัฒนาในภาพรวมซึ่งจะทำให้ภาคธุรกิจเข้ามามีบทบาทสำคัญในการกำกับดูแลควบคุมการท่องเที่ยวได้มากขึ้น มีความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน มีความรัก ความหวงแหนที่จะใช้ประโยชน์จากทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติร่วมกัน

2. ระบบโครงสร้างพื้นฐานได้แก่ ระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบการกำจัดขยะ ของสถานประกอบการภาคธุรกิจบางแห่งขาดมาตรฐานด้านสาธารณสุข ภาคธุรกิจควรร่วมมือกันในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและ

โครงสร้างพื้นฐานที่สามารถรองรับระบบชุมชนที่มีการขยายตัวมากขึ้น ตลอดจนการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวบนพื้นที่เกาะช้าง เช่น การจัดสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบกำจัดขยะที่ได้มาตรฐาน โดยเฉพาะบริเวณแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติบางแห่ง เช่น บริเวณชายหาด และทางเดินเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว พบว่ามีขยะบางส่วนถูกทิ้งไว้และบริเวณที่ทิ้งขยะไม่มีติดชิดถังเก็บน้ำเมื่อเดินผ่าน ซึ่งส่งผลให้แหล่งท่องเที่ยวด้วยค่าลงไม่น่าเที่ยวชม ควรมีการติดป้ายประกาศห้ามทิ้งขยะบริเวณนั้น และปรับปรุงถังขยะให้มีฝาปิดชิด เพื่อเป็นการป้องกันรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติบริเวณแหล่งท่องเที่ยวให้คงสภาพเดิม

3. ภาครัฐควรส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติให้มากขึ้น โดยเน้น รูปแบบการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวเพิ่มขึ้น เช่น สถานประกอบการด้านที่พักควรมีการจัดกิจกรรมสันถวนการ กิจกรรมออกกำลังกายและกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพ เป็นต้น หรือเพิ่มรายได้โดยวิธีการอื่นในช่วงที่ไม่ใช่ฤดูท่องเที่ยว เช่น การจัดบริการอาหารและเครื่องดื่มในรูปของห้องอาหารหรือภัตตาคาร การจัดให้ใช้เป็นสถานที่ประชุมสัมมนาสำหรับหน่วยงานราชการหรือบริษัทเอกชน การจัดงานแสดงสินค้าต่างๆ เพื่อเป็นการลดปัญหาการการลดลงของรายได้ในช่วงระหว่างฤดูมรสุมของสถานประกอบการ

4. ภาครัฐควรอาศัยความร่วมมือจากภาคีท่องเที่ยวร่วมกันในการป้องกันการให้บริการในการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวที่ไม่เหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง โดยกำหนดให้มีการจัดแบ่งเขตพื้นที่ในทรัพยากรท่องเที่ยว (Zoning) ตามลำดับความสำคัญของทรัพยากรท่องเที่ยวและกิจกรรมที่ยอมรับได้เพื่อควบคุมกิจกรรมของแต่ละพื้นที่ให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพของทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติและการใช้ประโยชน์ นอกจากนี้ยังเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายในการจัดการและสร้างความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในแต่ละพื้นที่ด้วย ตลอดจนเป็นการลดความขัดแย้งระหว่างการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวกับการใช้ประโยชน์ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรในแหล่งท่องเที่ยวบนพื้นที่เกาะช้าง ซึ่งมีวิธีการโดยกำหนดสิ่งปลูกสร้างให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม กำหนดเขตการป้องกันกำจัดมลพิษ เช่น พื้นที่ให้บริการธุรกิจท่องเที่ยวให้สามารถพัฒนาสิ่งก่อสร้างอำนวยความสะดวกได้ เช่น ที่พัก ร้านอาหาร ส่วนเขตนันทนาการ โดยเฉพาะบริเวณแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ควรจำกัดการเข้าไปสร้างสิ่งก่อสร้างอำนวยความสะดวก และมีการกำหนดมาตรการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างชัดเจน หรือให้มีการสร้างจุดชมทิวทัศน์ ห้องสุขา และภาชนะรองรับขยะให้เพียงพอ ส่วนเขตหวงห้ามไม่ควรมีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวเลย ถ้าจำเป็นควรจะมีน้อยที่สุดเพื่อมิให้เกิดผลกระทบหรือการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ

นอกจากนั้นภาครัฐยังให้ข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่ได้จากผลการวิจัยเกี่ยวกับอุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยวบนพื้นที่เกาะช้าง ดังนี้

1. เนื่องจากการขาดแคลนทางเท้าที่จะสนับสนุนให้นักท่องเที่ยวเข้าชมแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยเฉพาะบริเวณชายหาด ดังนั้นจึงควรให้ภาครัฐเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาทางเท้าเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกและพึงพอใจ

2. ควรมีการปรับปรุงระบบคมนาคมโดยเฉพาะรถโดยสารที่ให้บริการแก่คนในพื้นที่และนักท่องเที่ยวเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวให้มีจำนวนเที่ยวมากขึ้นเนื่องจากไม่เพียงพอต่อความต้องการ ซึ่งในสภาพปัจจุบันรถโดยสารมีการรับส่งผู้โดยสารแน่นเกินอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ นอกจากนั้นจำนวนรถที่ให้บริการมีน้อยจึงอาจส่งผลให้มีการขึ้นอัตราค่าโดยสารแพงเกินไปซึ่งเป็นการเอาเปรียบนักท่องเที่ยวที่ใช้บริการ นอกจากนั้นยังพบว่า

ถนนเสื่อมสภาพทรุดโทรมทำให้การเดินทางไม่สะดวก ดังนั้นภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรมีการกำหนดมาตรการในการควบคุมระบบการคมนาคมบนพื้นที่เกาะช้างโดยให้หน่วยงานอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการให้บริการรับส่งผู้โดยสารเพิ่มมากขึ้น และปรับปรุงสภาพถนนโดยมีจำกัดจำนวนรถบรรทุกขนาดใหญ่เข้าพื้นที่ลดปริมาณการวิ่งเข้าออกภายในบริเวณเกาะช้าง เพื่อลดปัญหาการคมนาคมในพื้นที่และ นักท่องเที่ยวสามารถเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวได้สะดวก

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติโดยให้ครอบคลุมทั้งจังหวัดรวมถึงเขตพื้นที่เชื่อมโยงในระดับภูมิภาค เพื่อให้ได้ข้อมูลมาใช้ในการวางแผนพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวของภาคธุรกิจในระดับภูมิภาค และระดับประเทศต่อไป
2. ควรศึกษามลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจในการจัดการท่องเที่ยวบนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด เพื่อสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาการจัดการท่องเที่ยวทางธรรมชาติให้เกิดความยั่งยืน
3. ควรศึกษาปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด เพื่อให้ได้ปัจจัยที่เหมาะสมกับการพัฒนาการท่องเที่ยวทางธรรมชาติเชิงพื้นที่และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับจังหวัดอื่นๆ ที่มีกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่คล้ายคลึงกัน

บรรณานุกรม

กองวางแผนและโครงการ. (2540). เอกสารประกอบการวางแผนการท่องเที่ยว Amazing Thailand 1998-1999.

กรุงเทพฯ : กองวางแผนและโครงการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

บุญเลิศ จิตต์วัฒนา. (2548). อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : บริษัท เพรส แอนด์ ดีไซน์ จำกัด.

ยุพดี เสตพรรณ. (2548). ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวไทย. กรุงเทพฯ : พิเศษการพิมพ์.

นิคม จารุมณี. (2544). การท่องเที่ยวและการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ :

โอ. เอส. พรินดีง เฮาส์ จำกัด.

วรรณ วะรวาณิช. (2546). ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุโขทัยธรรมมาธิราช. (2545). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจแหล่งท่องเที่ยว หน่วยที่ 1-7. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2542). กฎหมายเกี่ยวกับการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : น.จ.ก. ทิพย์วิสุทธิ.

องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษ. (2546). พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อ

การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2546. กรุงเทพฯ : องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่

พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน).

กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

จากผลการวิจัยแนวทางการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ซึ่งผู้ใช้งานวิจัยโดยเฉพาะภาคธุรกิจที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากการท่องเที่ยวบนพื้นที่เกาะช้างสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่าสถานประกอบการภาคธุรกิจโดยเฉพาะด้านที่พักมีการดำเนินการจัดสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย และระบบการกำจัดขยะไม่ได้มาตรฐานไม่ถูกสุขลักษณะ ดังนั้นภาคธุรกิจด้านที่พักควรมีการดำเนินการสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย และระบบกำจัดขยะให้ได้มาตรฐาน และไม่ทำลายความสมดุลของระบบนิเวศในบริเวณแหล่งทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

2. ในด้านการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน จากผลการวิจัยพบว่ามีผู้ประกอบการที่เป็นภาคธุรกิจเพียงส่วนน้อยที่จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติโดยตรง แต่จะให้บริการแก่นักท่องเที่ยวทางอ้อม โดยเฉพาะในเรื่องการให้บริการเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวให้เกิดความสะดวกสบายนอกเหนือจากการร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น การให้บริการด้านที่พัก บริการร้านอาหาร บริการขนส่ง หรือบริการขายของที่ระลึก เป็นต้น ดังนั้นแนวทางการมีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของภาคธุรกิจจึงเป็นการสนับสนุน ส่งเสริมเกี่ยวกับการเฝ้าระวัง ดูแลรักษาทรัพยากรทางธรรมชาติบริเวณแหล่งท่องเที่ยว โดยร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ชุมชนส่วนท้องถิ่น เพื่อคอยช่วยตรวจสอบไม่ให้เกิดการลักลอบทำลายสิ่งแวดล้อมจากนายทุน โดยการรณรงค์ เผยแพร่ความรู้ในการบริหารจัดการทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติให้ทรงคุณค่าตลอดไป

3. ภาคธุรกิจควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์รณรงค์การท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้างให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น และการเผยแพร่ข้อมูลการให้บริการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ถูกต้อง โดยจัดทำคู่มือเพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนตลอดจนนักท่องเที่ยวให้มีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างถูกวิธี

4. ภาคธุรกิจควรอาศัยความร่วมมือจากภาคีท่องเที่ยวร่วมกันในการป้องกันการให้บริการในการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวที่ไม่เหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง โดยกำหนดให้มีการจัดแบ่งเขตพื้นที่ในทรัพยากรท่องเที่ยว (Zoning) ตามลำดับความสำคัญของทรัพยากรท่องเที่ยวและกิจกรรมที่ยอมรับได้เพื่อควบคุม กิจกรรมของแต่ละพื้นที่ให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพของทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติและการใช้ประโยชน์ นอกจากนี้ยังเป็น

การประหยัดค่าใช้จ่ายในการจัดการและสร้างความสะอาดแก่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในแต่ละพื้นที่ด้วย ตลอดจนเป็นการลดความขัดแย้งระหว่างการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวกับการใช้ประโยชน์ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรในแหล่งท่องเที่ยวบนพื้นที่เกาะช้างให้เกิดความยั่งยืน โดยใช้วิธีการกำหนดสิ่งปลูกสร้างให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม กำหนดเขตการป้องกันกำจัดมลพิษ เช่น พื้นที่ให้บริการธุรกิจท่องเที่ยวให้สามารถพัฒนาสิ่งก่อสร้างอำนวยความสะดวกได้ เช่น ที่พัก ร้านอาหาร ส่วนเขตนันทนาการ โดยเฉพาะบริเวณแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ควรจำกัดการเข้าไปสร้างสิ่งก่อสร้างอำนวยความสะดวก และมีการกำหนดมาตรการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างชัดเจน หรือให้มีการสร้างจุดชมทิวทัศน์ ห้องสุขา และภาชนะรองรับขยะให้เพียงพอ ส่วนเขตหวงห้ามไม่ควรมีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวเลย ถ้าจำเป็นควรจะมีน้อยที่สุดเพื่อมิให้เกิดผลกระทบหรือการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ

สัญญาเลขที่ RDG4950148

โครงการ แนวทางการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน
บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด

เปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้ กิจกรรมที่ดำเนินการมา และผลที่ได้รับตลอดโครงการ

รายงานช่วงตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2549 ถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2550

ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัยผู้รับทุน นางสาวบุปผา พิกุลแก้ว

หน่วยงาน วิทยาลัยรัชต์ภาคย์

1. วัตถุประสงค์ของโครงการ

2.1 เพื่อศึกษาสถานการณ์ความร่วมมือและการสนับสนุนการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนในมุมมองของภาคธุรกิจ

2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยข้อจำกัดในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนของภาคธุรกิจ

2.3 เพื่อหาแนวทางการเข้าไปมีส่วนร่วมในการสนับสนุนและแก้ไขปัญหาในการพัฒนา
กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนของภาคธุรกิจ

2. กิจกรรมหลักที่ทำตาม Proposal (Gantt Chart เปรียบเทียบกิจกรรมที่เสนอในข้อเสนอโครงการและกิจกรรมที่ทำจริง)

ตามแผนงาน		ปฏิบัติจริง	สนับสนุน วัตถุประสงค์ข้อที่ *	ร้อยละความพึงพอใจ ต่อผลสำเร็จ #
กิจกรรม @	ผลที่คาดว่าจะได้	ผลที่ได้จริง		
1. สถานการณ์ความร่วมมือและการสนับสนุนการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนในมุมมองของภาคธุรกิจเป็นอย่างไร	1. ได้ผลการวิเคราะห์ สถานการณ์ความร่วมมือของภาคธุรกิจ ในการเข้าไปมีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทาง ธรรมชาติอย่างยั่งยืน บนพื้นที่เกาะช้าง	1. ทราบความคิดเห็น และผลการวิเคราะห์ สถานการณ์ความร่วมมือ ของภาคธุรกิจในการเข้าไปมีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทาง ธรรมชาติอย่างยั่งยืน บนพื้นที่เกาะช้าง	ข้อที่ 1	100%
2. ปัจจัยข้อจำกัดในการเข้าไปมีส่วนร่วม ในการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนของภาคธุรกิจเป็นอย่างไร	2. ได้ผลการวิเคราะห์ ปัจจัยข้อจำกัดในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการ พัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทาง ธรรมชาติอย่างยั่งยืน ของภาคธุรกิจ	2. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับ ปัจจัยข้อจำกัดในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการ พัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ อย่างยั่งยืนของภาคธุรกิจ	ข้อที่ 2	100%

2. กิจกรรมหลักที่ทำตาม Proposal (ต่อ)

ตามแผนงาน		ปฏิบัติจริง	สนับสนุน วัตถุประสงค์ข้อที่ *	ร้อยละความพึง พอใจต่อผลสำเร็จ #
กิจกรรม @	ผลที่คาดว่าจะได้	ผลที่ได้จริง		
3. แนวทางการ เข้ามามีส่วนร่วมใน การสนับสนุนและ แก้ไขปัญหาในการ พัฒนากิจกรรมการ ท่องเที่ยวทาง ธรรมชาติอย่าง ยั่งยืนของภาค ธุรกิจ	3. ทราบความคิดเห็น ของภาคธุรกิจในการ สนับสนุนและแก้ไข ปัญหาการพัฒนาการ ท่องเที่ยวในส่วนที่ไม่ สามารถรวบรวมข้อมูล ได้จากแบบสอบถาม	3. ทราบความคิดเห็นของ ภาคธุรกิจในการเข้ามามีส่วน ร่วมในการสนับสนุนและ แก้ไขปัญหาการพัฒนาการ ท่องเที่ยวในส่วนที่ไม่ สามารถรวบรวมข้อมูลได้ จากแบบสอบถาม	ข้อที่ 3	100%

แบบสอบถาม

โครงการแนวทางการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิจัย ซึ่งข้อมูลที่ได้รับจะเป็นประโยชน์ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนในพื้นที่เกาะช้างและพื้นที่เชื่อมโยง ขอความกรุณาให้ท่านตอบแบบสอบถามให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความและเติมข้อความลงในช่องว่างให้สมบูรณ์

1. ชื่อสถานประกอบการ.....
 ตำบลเบอร์โทรศัพท์.....
2. ประเภทของสถานประกอบการ
 1. สถานประกอบการนำเที่ยว 2. สถานประกอบการด้านที่พัก
 3. สถานประกอบการร้านอาหาร 4. สถานประกอบการร้านจำหน่ายของที่ระลึก
3. การดำเนินกิจการในปัจจุบัน

☐ 1. เป็นของตนเอง	☐ 3. ร่วมทุนกับผู้อื่น	☐ 3. เช่าดำเนินการ
--	---	---
4. ลูกค้าที่มาใช้บริการส่วนใหญ่

☐ 1. ชาวไทย	☐ 2. ชาวต่างประเทศ
------------------------------------	---
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

☐ 1. ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20,000 บาท	☐ 2. 20,001 – 40,000 บาท
☐ 3. 40,001 – 60,000 บาท	☐ 4. มากกว่า 60,000 บาท
6. ช่วงระหว่างเดือนที่มีนักท่องเที่ยวมาใช้บริการมากที่สุด

☐ 1. มกราคม-มีนาคม	☐ 2. เมษายน-มิถุนายน
☐ 3. กรกฎาคม-กันยายน	☐ 4. ตุลาคม-ธันวาคม

ตอนที่ 2 สถานการณ์ความร่วมมือของภาคธุรกิจในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง

1. ความเห็นเกี่ยวกับสภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในพื้นที่เกาะช้าง

เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย

- 1.1 มีสภาพที่เป็นธรรมชาติสวยงามดึงดูดนักท่องเที่ยว
- 1.2 เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น
- 1.3 มีเส้นทางคมนาคมสะดวกปลอดภัย เช่น ถนน ป้ายบอกทาง
- 1.4 มีระบบการให้บริการในการเดินทางแก่นักท่องเที่ยวเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว เช่น รถรับจ้างสาธารณะเพียงพอเหมาะสม
- 1.5 มีการดูแลความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวเป็นอย่างดี
- 1.6 มีระบบการติดต่อสื่อสารทั่วถึง เช่น โทรศัพท์ Internet
- 1.7 มีบริเวณแหล่งท่องเที่ยวที่สะอาดและมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ เช่น ห้องน้ำถูกสุขลักษณะ แหล่งทิ้งขยะและการจัดเก็บขยะอย่างมิดชิด

2. ท่านเคยจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้างดังต่อไปนี้

ไม่เคย

เคย (ถ้าเคย ท่านเคยจัดกิจกรรมใดบ้างให้ตอบข้อ 1-13 โดยเลือกตอบได้มากกว่า

1 ข้อ)

1. กิจกรรมเดินป่า
2. กิจกรรมพักแรมด้วยเต็นท์
3. กิจกรรมนั่งเรือ พายเรือคายัค ชมหิ่งห้อย ป่าชายเลน
4. กิจกรรมพักแรมวิถีชาวบ้าน (โฮมสเตย์)
5. กิจกรรมนั่งช้างเที่ยวป่าชมสวน
6. กิจกรรมขี่จักรยาน / จักรยานยนต์ / นั่งรถยนต์ชมทัศนียภาพรอบเกาะ
7. กิจกรรมเที่ยวน้ำตก
8. กิจกรรมตกปลา/ปลาหมึก

9. กิจกรรมพายเรือ (แคนู คยัค)
10. กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำตื้น)
11. กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง (น้ำลึก)
12. กิจกรรมนั่งเรือคายัคชมทัศนียภาพทางทะเล
13. อื่นๆ (โปรดระบุ)

3. กระบวนการในการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

1. จัดบุคลากรให้บริการแก่ลูกค้าที่มาใช้บริการ
2. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวแก่ลูกค้าที่มาใช้บริการ
3. ให้คำแนะนำและประสานงานติดต่อบริษัทนำเที่ยวให้พาลูกค้าเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว

4. ในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนท่านมีแนวทางที่ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ไม่มีการดำเนินการ
2. มีการดำเนินการ (ถ้ามี ท่านมีแนวทางดำเนินการดังนี้ โดยเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 1. มีการวางแผนจัดกิจกรรมสอดคล้องกับการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน
 2. มีการกำหนดงบประมาณสนับสนุนการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวฯ
 3. มีการกำหนดบุคลากรและวิทยากรช่วยให้คำแนะนำแก่ผู้เข้าร่วมทำกิจกรรมฯ
 4. มีการกำหนดวิธีการ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือสนับสนุนการจัดทำกิจกรรม
 5. มีการประเมินผลการจัดทำโครงการเพื่อการปรับปรุงแก้ไข
 6. อื่นๆ (โปรดระบุ)

5. ท่านเคยเข้ารับการอบรมความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติหรือไม่

1. ไม่เคย
2. เคย จำนวน 1) 1 ครั้ง 2) ระหว่าง 2-3 ครั้ง 3) ตั้งแต่ 4 ครั้งขึ้นไป

ตอนที่ 3 ปัจจัยข้อจำกัดในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว
ทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง

คำชี้แจง กรรณำแสดงความคิดเห็นของท่านที่มีต่อปัจจัยข้อจำกัดในการเข้าไปมีส่วนร่วม
ในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

ปัจจัยข้อจำกัด		ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ด้านนโยบายจากองค์กร/หน่วยงานภาครัฐ การส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติจากภาครัฐ					
2	กฎหมาย/ กฎเกณฑ์ที่กำหนดจากหน่วยงานภาครัฐ					
3	ระบบการบริหารจัดการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น					
4	ผลประโยชน์หรือส่วนได้ส่วนเสียที่ภาครัฐมีต่อสถานประกอบการ					
5	การจัดสรรงบประมาณ แหล่งเงินทุนที่ภาครัฐให้การสนับสนุน แก่สถานประกอบการภาคธุรกิจ					
6	วัสดุ อุปกรณ์ หรือสถานที่ใช้ในการประสานงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวของภาครัฐ					
ด้านการบริหารจัดการของภาคธุรกิจ						
7	อัตราผลตอบแทนจากการประกอบกิจการ					
8	ระดับความรู้ ความสามารถของผู้ประกอบการในการให้บริการการท่องเที่ยว					
9	การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรภายในให้มีความรู้ความสามารถในการให้บริการการท่องเที่ยว					
10	ความเพียงพอของสถานที่ในการให้บริการ					
11	เส้นทางคมนาคม เช่น ถนน ป้ายบอกทาง					

ตอนที่ 3 (ต่อ)

ปัจจัยข้อจำกัด		ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
12	รูปแบบการบริหารจัดการในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่หลากหลาย เช่น รูปแบบการให้บริการ การประสานงาน/ติดต่อสื่อสาร การประชาสัมพันธ์					
ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม						
13	บุคลิกภาพและวิถีการดำรงชีวิตของผู้ประกอบธุรกิจในพื้นที่เกาะช้าง					
14	ค่านิยมของผู้ประกอบธุรกิจที่มีต่อกลุ่มหรือการทำงานร่วมกันในพื้นที่เกาะช้าง					
15	การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนหรือผู้นำท้องถิ่นในพื้นที่เกาะช้าง					
16	ช่วงระยะเวลาที่ใช้ในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติร่วมกันในพื้นที่เกาะช้าง					

ตอนที่ 4 แนวทางการเข้าไปมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้างของภาคธุรกิจ

คำชี้แจง กรูณาแสดงความคิดเห็นต่อแนวทางการเข้าไปมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง

ความคิดเห็นต่อแนวทางในการเข้าไปมีส่วนร่วม		ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ค่อนข้างเห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
ด้านการวางแผนพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ						
1	การร่วมแสดงความคิดเห็นและการตัดสินใจในการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ					

ตอนที่ 4 (ต่อ)

ความคิดเห็นต่อแนวทางในการเข้าไปมีส่วนร่วม		ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ค่อนข้างเห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
2	การร่วมจัดหางบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ หรือสถานที่เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติตามแผนที่กำหนด					
3	การร่วมจัดกิจกรรมหรือชักชวนให้ผู้อื่นเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติให้บรรลุเป้าหมายตามแผนที่กำหนด					
<u>ด้านการพัฒนาการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวก</u>						
4	ร่วมสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ให้เพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยว เช่น ถนน ไฟฟ้า					
5	การร่วมสนับสนุนการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ และแผนที่แสดงแหล่งท่องเที่ยวตามถนนสายหลักอย่างชัดเจนและเป็นปัจจุบัน					
6	การเพิ่มมาตรฐานในการรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว					
7	การมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบการใช้ยานพาหนะในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว					
<u>ด้านการพัฒนาการตลาดท่องเที่ยวทางธรรมชาติ</u>						
8	ให้มีการส่งเสริม/สนับสนุนให้บุคลากรมีความรู้และมีมาตรฐานการให้บริการด้านการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว					
9	ให้มีการสนับสนุนการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติในระดับตำบลและหมู่บ้านให้มีมากขึ้นเพื่อเพิ่มรายได้					
10	ให้มีการพัฒนาสินค้า และการให้บริการการท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพสูงขึ้น					
11	ให้มีการดึงดูดนักลงทุนและผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวให้ลงทุนในพื้นที่เพิ่มขึ้น					

ตอนที่ 4 (ต่อ)

ความคิดเห็นต่อแนวทางในการเข้าไปมีส่วนร่วม		ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ค่อนข้างเห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
ด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ						
12	ให้มีการกำหนดมาตรการในการควบคุมการใช้พื้นที่บริเวณแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ					
13	ให้มีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโดยเน้นการดำรงอยู่ของทรัพยากรธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยว					
14	การให้ความร่วมมือกับท้องถิ่นในการพัฒนาและรักษาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติให้มีความยั่งยืน					

ตอนที่ 5 ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการเข้าไปมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้างของภาคธุรกิจ

1. ปัญหา/อุปสรรค.....
.....
.....
2. แนวทางแก้ไข
.....
.....
3. ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
.....
.....

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

แบบสัมภาษณ์

โครงการการวิจัยเรื่อง แนวทางการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ _____

สถานที่ให้สัมภาษณ์ _____ เวลา _____

ประเภทของสถานประกอบการ กิจกรรมนำเที่ยว (ระบุชื่อกิจกรรม).....

บริษัทนำเที่ยว ที่พัก ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก

1) ท่านมีแนวทางการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างไร

2) ท่านคิดว่ามีปัจจัยใดบ้างที่เป็นข้อจำกัดในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง

3) ท่านเคยมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติในด้านใด อย่างไรบ้าง _____

4) ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาจากมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติสภาพปัญหา _____

แนวทางแก้ไขปัญหา

5) ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางชาติ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ

รูปภาพกิจกรรม

ภาพกิจกรรมที่ 1 นักวิจัย สกว. และ สพพ.1 ศึกษาโจทย์วิจัยร่วมกัน “ชุดโครงการธนาคารข้อมูล เพื่อการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืน กลุ่มจังหวัดบุรีรัมย์ ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด” วันที่ 30 มิถุนายน 2549 ถึง วันที่ 2 กรกฎาคม 2549 ณ เกาะช้าง จังหวัดตราด

ภาพกิจกรรมที่ 2 คณะวิจัยนำเสนอข้อมูลการดำเนินการวิจัย“ชุดโครงการธนาคารข้อมูลเพื่อการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืน กลุ่มจังหวัดบุรีรัมย์ ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด” วันที่ 26 กันยายน 2549 ณ ห้องประชุม 3 ศูนย์การประชุมองค์การสหประชาชาติ

ภาพกิจกรรมที่ 3 คณะวิจัยนำเสนอ “ชุดโครงการธนาคารข้อมูลเพื่อการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืน กลุ่มจังหวัดนุรพา (เกาะช้าง)” วันที่ 26 ตุลาคม 2549 เวลา 10.00 น. ณ ห้องประชุมพลอยแดง ชั้น 4 ศาลากลางจังหวัดตราด โดยมี ส่วนราชการ จ.ตราด องค์การหน่วยงาน ผู้ประกอบการภาคธุรกิจ จ.ตราด องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จ.ตราด เข้าร่วมสัมมนา

ภาพกิจกรรมที่ 4 คณะวิจัยสำรวจข้อมูลภาคสนามโดยวิธีการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์จากการเข้าร่วมประชุม เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์การมีส่วนร่วมในการการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง ของภาคธุรกิจ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง อาทิ หน่วยงานราชการ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ระหว่างวันที่ 6-10 พฤศจิกายน 2549 ณ กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด

ภาพกิจกรรมที่ 5 คณะวิจัยเข้าร่วมการประชุมหนุนเสริมการเขียนรายงานความก้าวหน้าและรายงานการเงิน วันที่ 22 พฤศจิกายน 2549 ณ ห้องประชุม 1 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ชั้น 14 อาคารเอส เอ็ม ทาวเวอร์

ภาพกิจกรรมที่ 6 คณะวิจัยเข้าร่วมการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างนักวิจัยใน “ชุดโครงการธนาคารข้อมูลเพื่อการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืน กลุ่มจังหวัดบุรีรัมย์ (เกาะช้าง)” ณ ห้อง 303 ชั้น 3 ตึกเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ภาพกิจกรรมที่ 7 คณะวิจัยโครงการวิจัยแนวทางการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจในการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด เก็บข้อมูลภาคสนามโดยการสัมภาษณ์และใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นภาคธุรกิจด้าน ที่พัก ร้านอาหาร ร้านจำหน่ายของที่ระลึก และด้านนำเที่ยว/กิจกรรมนำเที่ยว

ภาพกิจกรรมที่ 8 กิจกรรมการรักษาสภาพแวดล้อมบริเวณแหล่งท่องเที่ยวริมชายหาดของภาค ธุรกิจ ซึ่งจะเป็นการปฏิบัติตามนโยบายในการรักษาความสะอาดบริเวณชายหาดแหล่งท่องเที่ยว บริเวณที่ประกอบการแต่ละแห่งตั้งอยู่เป็นประจำทุกเช้า เพื่อป้องกันอันตรายแก่นักท่องเที่ยว และ รักษาบริเวณชายหาดให้สวยงาม

ภาพกิจกรรมที่ 9 กิจกรรมการท่องเที่ยวที่ภาคธุรกิจจัดให้บริการแก่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นการให้บริการเสริมนอกเหนือจากการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น กิจกรรมพายเรือแคนู – คยัค กิจกรรมนั่งเรือชมป่าชายเลน เป็นต้น

ภาพกิจกรรมที่ 10 กิจกรรมการท่องเที่ยวที่ภาคธุรกิจจัดให้บริการแก่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นการให้บริการเสริมนอกเหนือจากการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกด้านที่พัก ร้านอาหาร

ภาพกิจกรรมที่ 11 เส้นทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวทางถนน ทางทะเล และป่าชายเลนบนพื้นที่เกาะช้าง

ภาพกิจกรรมที่ 12 กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง เช่น กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง กิจกรรมชมป่าชายเลน กิจกรรมเที่ยวน้ำตก กิจกรรมเดินป่า

ประวัติผู้วิจัยและคณะ

ชื่อผู้วิจัย	นางสาวบุปผา พิกุลแก้ว (หัวหน้าโครงการ)
สถานที่เกิด	เลขที่ 115 หมู่ 8 ต.ดงขี้เหล็ก อ.เมือง จ.ปราจีนบุรี 25000
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	วิทยาลัยรัชต์ภาคย์ เลขที่ 68 ซอยนวศรี ถนนรามคำแหง 21 แขวงวังทองหลาง เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร 10310
ตำแหน่งงานปัจจุบัน	- อาจารย์ประจำ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป คณะศิลปศาสตร์ - ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักวิชาการ วิทยาลัยรัชต์ภาคย์ - หัวหน้าคณะทำงานฝ่ายประกันคุณภาพ วิทยาลัยรัชต์ภาคย์ - กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการพิจารณางานวิจัย
ผลงานวิจัย	
พ.ศ. 2549	- วิจัยเรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะจริยธรรมในการประกอบอาชีพที่พึงประสงค์ของนักบัญชี (ได้รับทุนสนับสนุนการทำวิจัยจาก วิทยาลัยรัชต์ภาคย์)
พ.ศ. 2549	- วิจัยเรื่อง แนวทางการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้างกิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด (ได้รับทุนสนับสนุนการทำวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย)
ประวัติการศึกษา	กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ชื่อผู้วิจัย	นางสาววชิราภรณ์ พัดเกิด (นักวิจัยร่วม)
สถานที่เกิด	เลขที่ 22/4 หมู่ 10 ตำบลบางยอ อำเภอพระประแดง สมุทรปราการ วิทยาลัยรัชต์ภาคย์
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	เลขที่ 68 ซอยนวศรี ถนนรามคำแหง 21 แขวงวังทองหลาง เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร 10310
ตำแหน่งงานปัจจุบัน	อาจารย์ประจำ สาขาวิชาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ
ประวัติการศึกษา	บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (การตลาด) มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

ชื่อผู้วิจัย	นายวัชรพงษ์ พนิตอำรง (นักวิจัยร่วม)
สถานที่เกิด	เลขที่ 49/3 หมู่ 9 แขวงราษฎร์บูรณะ กรุงเทพมหานคร
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	วิทยาลัยราชภัฏภาคย์ เลขที่ 68 ซอยนวมศรี ถนนรามคำแหง 21 แขวงวังทองหลาง เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร 10310
ตำแหน่งงานปัจจุบัน	- อาจารย์ประจำ สาขาวิชาการจัดการทั่วไป คณะบริหารธุรกิจ
ประสบการณ์การทำงาน	- อาจารย์พิเศษและวิทยากร มหาวิทยาลัยรามคำแหง , มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระ นครเหนือ, มหาวิทยาลัยสยาม, มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ เป็นต้น - ที่ปรึกษา ด้านการตรวจสอบการดำเนินงาน สำนักงานตรวจเงิน แผ่นดิน
ผลงานวิจัย	การวิจัยประเมินผลแผนงานพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อพัฒนา คุณภาพชีวิตที่ดี มุลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ
ประวัติการศึกษา	บธ.บ. (การตลาด) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ศ.บ. (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช บธ.บ. (การบัญชี) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช บธ.บ. (การจัดการทั่วไป) มหาวิทยาลัยรามคำแหง กษ.บ. (ธุรกิจเกษตร) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช บธ.ม. (การจัดการ) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปร.ด. (candidate) มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ชื่อผู้วิจัย	นายปิย สุธิสสุตดี (นักวิจัยร่วม)
สถานที่เกิด	เลขที่ 1144/7 ถนนเทอดไทย แขวงตลาดพลู เขตธนบุรี กรุงเทพฯ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	วิทยาลัยราชภัฏภาคย์ เลขที่ 68 ซอยนวมศรี ถนนรามคำแหง 21 แขวงวังทองหลาง เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร 10310
ตำแหน่งงานปัจจุบัน	อาจารย์ประจำ สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและโรงแรม คณะบริหารธุรกิจ
ประสบการณ์การทำงาน	
2528-2533	ข้าราชการประจำคณะอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล (วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ)
2534-2535	ผู้จัดการฝ่ายต่างประเทศ บริษัท นีโอทราเวล จำกัด
2536-2540	ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ บริษัท คีนิก-เซลส์ (ประเทศไทย) จำกัด
2541-2545	อาจารย์ประจำ สาขาการจัดการการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยอีสเทิร์น เอเซีย
2535-ปัจจุบัน	- วิทยากรและมัคคุเทศก์ บริษัท ชัยทัวร์ จำกัด , บริษัท เวลทราเวลพลัส จำกัด, บริษัท รักษ์สยามทัวร์ จำกัด, บริษัท ชันสมาย ฮอลิเดย์ จำกัด ,บริษัท เวลสปิริท ฮอลิเดย์ จำกัด - ได้รับรองการเป็นผู้ประกาศ กรมประชาสัมพันธ์ สำนักนายกรัฐมนตรี
ประวัติการศึกษา	ศศ.ม. (ไทยศึกษา) มหาวิทยาลัยรามคำแหง